

**ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ, ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ
ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ,
ПОСТАПКА И КРИТЕРИУМИ ЗА СЛЕДЕЊЕ И
ОЦЕНУВАЊЕ НА РАБОТАТА НА СУДИИТЕ**

ПРЕДЛОГ - ИЗМЕНИ, ДИЛЕМИ И ОТВОРЕНИ ПРАШАЊА

Скопје, декември 2012

Автор:

Здружение на судиите на Република Македонија:

Емилија Илиевска – судија на Врховниот суд на РМ
Исмета Амет – судија на Управен суд на РМ
д-р Аце Бакиевски – судија на Апелационен суд Битола
Рафиз Идризи – судија на Апелационен суд Гостивар
Славица Попчевска – судија на Апелационен суд Скопје
Стојанчо Атанасов – судија на Апелационен суд Штип
Зоран Караџовски – судија на Основен суд Битола
Иван Џолев – судија на Основен суд Скопје 1
Емилија Шопар Јованова – судија на Основен суд Скопје 2
Лорета Ѓорѓиева – судија на Основен суд Струмица
м-р Верка Костовска – судија на Основен суд Тетово

Уредник :

Ана Новакова Жикова - Национален офицер за владеење на правото при
Мисијата на ОБСЕ во Скопје



**Здружение на судиите на
Република Македонија**



Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Skopje

Содржината на оваа публикација не мора да значи дека секогаш
ги одразува погледите и ставовите на Мисијата на ОБСЕ во Скопје.

СОДРЖИНА

I. ВОВЕД	4
II. ЗАКОНСКА РАМКА.....	7
III. ПРЕДЛОГ -ИЗМЕНИ, ДИЛЕМИ И ОТВОРЕНИ ПРАШАЊА.....	10
Закон за Судскиот совет на Република Македонија (ЗСС)	11

I. ВОВЕД

Изминатите неколку години, Здружението на судии на Република Македонија (ЗСРМ) во соработка и со поддршка на Одделот за владеење на правото при Мисијата на ОБСЕ во Скопје активно работи на прашања од суштинско значење за зајакнување на независноста и ефикасноста на судството, особено на прашањата поврзани со дисциплинската одговорност на судиите и постапката и критериумите за следење и оценување на работата на судиите.¹ Овие активности и проекти беа реализирани во соработка со Судскиот совет на РМ и Министерството за правда.

Концепт документот кој е подолу образложен претставува дел од активностите на втората компонента на проектот за 2012 година на Одделот за владеење на правото при Мисијата на ОБСЕ во Скопје каде ЗСРМ се јавува како стратешки партнер при имплементацијата. Оваа проектна компонента, меѓу другото опфаќа активности наменети за изготвување на конкретни предлози за унапредување на системот за оцена на работата на судиите, постапката за дисциплинска одговорност на судиите и постапката за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Потребата од една ваква активност произлезе од видувањата на судската професија артикулирани преку ЗСРМ во однос на постојниот систем за оцена на работата на судиите и начинот на утврдување на нивната одговорност предвидени со измените на Законот за судовите и Законот за Судскиот совет на РМ од 2010 година. Во таа насока, ЗСРМ во координација со судовите на целата територија формираше работна група од 10 судии од сите судски инстанци и по еден претставник од Судскиот совет и Министерството за правда, кои во текот на 2012 година на повеќе работни средби го изготвуваа Концепт документот за дисциплинската одговорност на судиите и постапката и критериумите за следење на работата на судиите.

Целта на овој Концепт документ е да посочи на одредени проблеми кои се јавуваат во праксата и да придонесе кон воспоставување на:

1. единствен и непристрасен систем за утврдување на дисциплинската одговорност на судиите; и
2. објективен систем за оцена на работата на судиите кој ќе се темели врз мерливи квалитативни и квантитативни критериуми и кој ќе биде прифатен од страна на судството како алатка за професионален развој и унапредување, а не како казнена мерка.

Изработувањето на овој Концепт документ, односно изготвувањето на предлог измените на Законот за судовите² (ЗС) и Законот за Судскиот совет на Република Македонија³ (ЗСС), се темелат на основните меѓународни стандарди и принципи за независно и ефикасно судство.

¹ Во 2007 и 2008 година ЗСРМ го изготви првиот Предлог Правилник за следење и оцена на работата на судиите и Предлог табеларните прегледи за оценување на работата на судиите и упатствата за нивно пополнување, кои подоцна беа дополнети и финализирани од страна на Судскиот совет. Во период од 2009 до 2011 година ЗСРМ во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје работеше на повеќе проекти и активности поврзани со дисциплинската одговорност на судиите, оцената на нивната работа, изборот и разрешувањето од судската функција, вклучувајќи организација на тркалезни маси и дискусии, студиско патување во Република Хрватска, учество на стручни дебати и слично.

² Службен весник бр.58/2006; 35/2008;150/2010; 61/2008 (Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.256/07); и 118/2008 (Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.74/08).

³ Службен весник на РМ бр. 60/2006, 150/2010 и 100/2011

Во основните начела на независност на судството на Обединетите нации, во делот „Дисциплина, суспензија и разрешување“, помеѓу другото е наведено:

- Секоја пријава или жалба поднесена против судија во однос на неговата судиска или стручна работа треба да се процесира брзо и правично, во соодветна постапка. Судијата има право на правична расправа. Испитувањето на случајот во почетната фаза треба да се чува во доверливост, освен ако судијата не побара поинаку.
- Судиите треба да подлежат на суспензија или разрешување само поради причини на неспособност или однесување кое ги прави неподобни за извршување на нивните должности.
- Сите постапки на изрекување дисциплински мерки, суспензија или разрешување на судија треба да се утврдат во согласност со воспоставените стандарди за судиско поведение.
- Одлуките донесени во постапки за изрекување на дисциплинска мерка, суспензија или разрешување на судија треба да подлежат на независна ревизија. Ова начело може да не важи за одлуки донесени од највисокиот суд и од страна на законодавната власт, во постапки за „импичмент“ или слична постапка.

Во препораката бр.(94)12 на Комитетот на министри на земјите-членки за „Независноста, ефикасноста и улогата на судиите“, Начело VI - Неизвршување на должности и дисциплински прекршоци“се предвидуваат мерките кои може да се преземат кога судија не ги извршува своите должности на ефикасен и соодветен начин или во случај на дисциплински прекршок, а кои вклучуваат:

- а. повлекување на судијата од предмети;
- б. прераспределба на судијата на други судски задачи во рамките на судот;
- в. економски санкции, како што се намалување на плата на одреден временски период;
- г. суспензија.

Како суштествено начело кое ќе ја гарантира независноста на судијата е наведено дека судијата не може да биде трајно разрешен од вршење на функцијата без валидни причини до задолжителното пензионирање. Таквите причини, кои треба прецизно да се дефинираат со закон, може да се применуваат во земјите во кои судијата е избран на одреден период, или може да се однесуваат на неспособноста за извршување на судиските функции, извршувањето на кривични дела или сериозни нарушувања на дисциплинските правила. Кога треба да се преземат погоренаведените мерки за санкционирање на судијата, земјите треба со закон да воспостават посебно надлежно тело, кое како своја цел ќе ја има примената на дисциплинските мерки и постапки, кога истите не се предмет на судска постапка, и чии одлуки ќе бидат контролирани од страна на надреден судски орган, или кое ќе претставува надреден судски орган како такво. Законот треба да предвиди соодветни постапки за да обезбеди дека судиите ќе ги имаат минимум загарантираните права со Европската конвенција за човекови права (ЕКЧП), како на пример, дека судијата ќе биде сослушан во разумно време и дека ќе има право да одговори на обвиненијата.

Во Препораката Rec (2010)12 на Комитетот на министри на земјите-членки за судии: независност, ефикасност и одговорности, во Начелото VI - Статус на судијата/Траен мандат и несменливост, помеѓу другото стои:

- Сигурноста на трајниот мандат и несменливоста се клучни елементи на независноста на судиите. Следствено, судиите треба да имаат загарантиран траен мандат до задолжителното пензионирање, онаму каде што постои таква обврска.
- Мандатот на судиите треба да се утврди со закон. Трајниот мандат треба да биде прекинат единствено во случаи на сериозна повреда на дисциплинските и кривични одредби пропишани со закон, или кога судијата повеќе не може да ја исполнува судиската функција. Рано пензионирање треба да биде можно единствено на барање на судијата во прашање или поради здравствени причини.
- Судија не смее да биде преназначен или прераспределен на друга судиска функција без негова/нејзина согласност, освен во случаи на дисциплински санкции или реформа на организацијата на судскиот систем.

Во Начелото VII - Должности и одговорности, 'Одговорност и дисциплински постапки' е наведено:

- Толкувањето на законите, оценката на фактите и доказите од страна на судиите во одлучувањето по предмети не би требало да доведе до граѓанска или дисциплинска одговорност, освен во случаи на лоша намера или груба небрежност.
- Само државата може да бара утврдување на граѓанска одговорност на судија преку судска постапка, во случај државата да морала да додели надомест.
- Толкувањето на законите, оценувањето на фактите или анализата на доказите од страна на судиите при одлучување по предмети не треба да доведе до кривична одговорност, освен во случаи на лоша намера.
- Дисциплински постапки можат да следуваат ако судиите не ги извршуваат своите должности на ефикасен и соодветен начин. Таквите постапки треба да ги води независен орган или суд, со сите гаранции за правично судење и почитување на правото на судијата да ја оспори одлуката и санкцијата. Дисциплинските санкции треба да се сразмерни.
- Судиите не треба да сносат лична одговорност кога нивната одлука е укината или преиначена по жалба. Кога не вршат судиска функција, судиите се одговорни според граѓанското, кривичното и управното право на ист начин како и секој друг граѓанин.

Во Мислењето бр.1 на Консултативниот совет на европски Судии (КЕС) „За стандардите во однос на независноста на судството и несменливоста на судиите“ се истакнува:

- (а) дека несменливоста на судиите треба да биде изречен елемент на независноста, негувана на највисоко меѓународно ниво;
- (б) дека интервенцијата на независен орган, со постапки кои во целост ги гарантираат правата на одбрана, е од особена важност за дисциплината; и
- (в) дека би било корисно да се подготват стандарди кои ќе го дефинираат не само поведението кое може да резултира во разрешување од функција, туку и поведението кое може да резултира во какви било дисциплински мерки или промена на статусот, вклучувајќи, на пример, прераспределба во друг суд или друга област.

Мислењето бр. 3 на КСЕС се однесува на начелата и правилата кои го уредуваат професионалното поведење на судиите, конкретно етиката, несоодветното однесување и непристрасноста. Во однос на дисциплинска одговорност, КСЕС смета дека:

- i) во секоја држава, статутот или основната повелба која се однесува на судиите треба да ги дефинира, колку што е можно попрецизно, пропустите кои можат да резултираат во дисциплински санкции, како и постапките кои при тоа треба да се следат;
- ii) во однос на воспоставувањето на дисциплинска постапка, државите треба да предвидат конкретно тело или лице одговорно за прием на претставки, обезбедување на застапување на судијата и давање лично согледување за тоа дали постои доволен случај против судијата за да се побара поведување на таква постапка;
- iii) поведувањето на која било дисциплинска постапка треба да се одреди од страна на независен орган или трибунал, кој ќе обезбеди почитување на правото на одбрана;
- iv) кога таквиот орган или трибунал не е суд, тогаш неговите членови треба да се назначат од страна на независен орган (со значителна застапеност на судиите, избран на демократски начин од страна на другите судии), промовиран од КСЕС во став 46 од неговото мислење бр. 1 (2001);
- v) уредувањето на дисциплинските постапки во секоја држава треба да овозможи жалба од првичното дисциплинско тело (независно дали се работи за орган, трибунал или суд) до суд;
- vi) санкциите на располагање на таквиот орган во случај на докажано несоодветно однесување треба да се дефинираат, колку што е можно попрецизно, и да се применуваат на соодветен начин.

II. ЗАКОНСКА РАМКА

Имајќи ги предвид искуствата на европските држави со развиени демократии (Франција, Шпанија, Италија), како и земјите од нашето поднебје (Хрватска, Словенија, Босна и Херцеговина, Србија и Црна Гора) и сегашната законска регулатива во овие држави во врска со видовите на дисциплински повреди и дисциплинската одговорност на судиите, како и постапката за утврдување на дисциплинска одговорност на судиите, како неодложно и многу логично се јавува потребата од изменување на законската регулатива во Република Македонија во врска со овие прашања.

Анализата на меѓународните стандарди прифатени од европските држави недвосмислено упатуваат дека треба да постои единствена постапка за сите дисциплински повреди, уредена во еден закон, а кога е поведена дисциплинска постапка против судија, тој мора да ги ужива сите гаранции пропишани во член 6 од Европската конвенција за човекови права, во најмала мера како и секое друго обвинето лице во кривична постапка. Сегашниот систем во РМ – право на поведување на дисциплинска постапка на член на Советот, Дисциплинска комисија (Комисијата) формирана од редот на членовите на Советот, прибирање на докази од Комисијата, доставување на Извештај на оваа комисија со предлог на Комисијата до Советот, одржување расправа пред Комисијата, донесување на одлуки на Советот во чие донесување учествуваат и членови на комисијата, тоа не го гарантира.

Во амандманот XXVI на Уставот на РМ⁴, во ставот 2 од точката 1 стои:

Судијата се разрешува:

- Поради потешка дисциплинска повреда што го прави недостоен за вршење на судиската функција пропишана со закон; и
- Поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција под услови утврдени со закон.

Во Глава V од Законот за судовите (ЗС)⁵ со наслов „Престанок и разрешување од судиска функција“ (од член 73 до член 81) предвидени се условите кога на судијата му престанува судиската функција, разрешувањето на судија, дефиниција што се подразбира под нестручно и несовесно вршење на судиската функција, што се смета за потешка дисциплинска повреда, што се смета за дисциплинска повреда и видовите на дисциплинските мерки.

Во Законот за Судскиот совет на Република Македонија⁶ (ЗСС), во одредбите од членовите од 53 до 97 се содржани основите за разрешување на судија, дисциплинската постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на судија и постапката за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Во однос на прашањето за оценка на работата на судиите, националното законодавство во рамките на ЗСС ја пропишува постапката за следење и оценување на работата на судиите. Досегашното искуство и согледаните недостатоци при примената на позитивните законски решенија, се основ за дадените предлог-измени на законските одредби кои ја уредуваат оваа материја. Предлозите, пред сè, имаат за цел унапредување на усвоените законски решенија и нивно усогласување со меѓународните стандарди на едно повисоко ниво.

Критериумите за следење и оценување на судиите и судските активности секако треба да се во функција на остварување на основните вредности на едно демократско општество, а самата постапка треба да ја зајакне независноста на судската власт и да обезбеди професионален развој на судиите врз основ на нивните лични и професионални способности, што всушност како цел е наведена и во самиот закон.

Раководејќи се од досегашното искуство со предложените измени на позитивните законски одредби работната група настојуваше да се определат што е можно попрецизни правила и критериуми за следење и оценување на работата на судиите, притоа фокусирајќи се на следниве прашања:

- Правилата и критериумите да се објективни, да не се засниваат исклучиво на статистички податоци и да не се преценува важноста на статистиката од поднесени правни лекови;

⁴ Службен весник бр.52/1991; 1/1992; 31/1998; 91/2001; 84/2003; и 107/2005.

⁵ Службен весник бр.58/2006; 35/2008;150/2010; 61/2008 (Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.256/07); и 118/2008 (Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.74/08).

⁶ Службен весник на РМ бр. 60/2006, 150/2010 и 100/2011

- Да се надмине негативното влијание на оваа постапка во поглед на елиминирање на појавата “постапката за оценување” сфатена како притисок кој негативно се рефлектира врз работата на судијата.
- Постапката за оцена да се разбере и да се применува како позитивна појава врз основа на која ќе се изгради правилен и објективен систем на унапредување на судиите.
- Да се обезбеди независност и сигурност на судството и преку правото да се поднесе жалба на одлуката на Судскиот совет за оценување на работата на судијата по која нема да одлучува самиот Судски совет туку судии на исто ниво и во исти состав како и по другите видови на одлуки на Судскиот совет.

Работната група работеше на предлози за изменување и дополнување на законските одредби од членот 53 до членот 131 од ЗСС, притоа имајќи ги предвид и одредбите од другите прописи кои се поврзани со овие прашања, кои во овој документ се само наведени со оглед на тоа дека треба дополнително да се усогласат со подолу предложените измени и дополнувања.

➤ **Членови од Законот за судовите кои треба дополнително да се усогласат - изменат или избришат:**

- Член 37 став 1 алинеа 10 од ЗС треба да се усогласи со предлог измената на членот 131 од ЗСС.
- Член 67 став 2 треба да се усогласи со предлог измената на членот 62 од ЗСС.
- Членот 74 од ЗС да се измени и да гласи:
“Оценувањето на работата, дисциплинската одговорност, видовите дисциплински повреди, дисциплинските мерки, начинот и постапката на утврдување дисциплинска одговорност на судиите и претседателот на судот, како и начинот на престанок на функцијата судија-поротник се уредуваат со Законот за Судскиот совет на Република Македонија.”
- Членовите од 75 до 81 од ЗС да се бришат, а сите прашања регулирани со овие одредби да се преуредат со нови одредби кои ќе преставуваат составен дел на ЗСС;

➤ **Членови од Правилникот за постапката и критериумите за следење и оценување на работата на судиите⁷ кои треба дополнително да се усогласат:**

- Член 4 од Правилникот треба да се усогласи со Предлог измените на член 98 и член 100 од ЗСС;

⁷ Службен весник на РМ бр.31/2008

- Член 6 од Правилникот треба да се усогласи со Предлог измената на член 102 од ЗСС;
- Член 8 од Правилникот е инкорпориран во член 103 од ЗСС, а член 12 од Правилникот треба да се дополни со нови критериуми согласно Предлог измените на ЗСС;
- Член 17 од Правилникот да се усогласи со Предлог измените на членовите 128 и 127 од ЗСС
- Членовите 25 и 26 од Правилникот да се усогласат со Предлог измените на членот 131 од ЗСС.

III. ПРЕДЛОГ-ИЗМЕНИ, ДИЛЕМИ И ОТВОРЕНИ ПРАШАЊА

➤ Дилема:

Дали воопшто треба постои систем за оцена на работата на судиите - Во современите општества и модерни државни уредувања прашањето за функционирање на третата власт - судската е од суштинско значење и во таа смисла многу се прават многу напори и размислување за да се изнајде вистинската формула со која би се овозможила функционалноста на судската власт која пак претпоставува пред сè правна заштита на граѓаните, правичност во спроведување на законите, а со тоа и функционирање на правната држава.

Во оваа смисла Судиите, пред сите, се тие кои би требало да се вистинските репрезенти или авторитети кои треба да го обезбедат функционирањето на правната држава.

Иако години наназад, а слободно може да се каже од осамостојувањето на Република Македонија, Ние - судиите постојано, а веројатно и најмногу сме критикувани од меѓународниот фактор во врска со функционирањето на правната држава и тоа на начин што акцентот - проблемот е апострофиран најмногу на судската власт и судиите. Постојано од авторитетите на власта се иницира и спроведува промена на организационата поставеност на судовите, се иницираат и спроведуваат промени во начинот на изборот и разрешувањето на судиите, а во насока на подобрување на судството се иницираше и се започна и со оценување на работата на судиите.

Уште во самиот почеток, моментот кога почна да се размислува за оценувањето на судиите, постоеше огромно незадоволство и негодување кај апсолутно мнозинство од судиите. Аргументи и причина за тоа имаше повеќе, меѓутоа и покрај тоа, оценувањето на работата на судиите беше внесено во Законот, а се донесоа и соодветни подзаконски акти.

Во текот на многуте дебати судиите постојано укажуваа дека наметнатото оценување нема да допринесе за подобро судство, туку напротив, во услови кога овој сектор е под постојана лупа на набљудување и критика, судиите ќе го почувствуваат оценувањето само како уште еден дополнителен начин на притисок со кој извршната власт ќе има уште поголема контрола врз практикувањето на правото и ќе има влијание во судските одлуки. Ваквите видувања на судиите произлегуваат од повеќе причини.

Имено, остана нејасно и без објаснување зошто од сите „избрани функционери во Република Македонија“ единствено судиите се оценуваат на ваков начин. Единствено судиите беа ставени во иста група со државните службеници, иако постои и мора да постои јасна дистинкција помеѓу државните службеници и избраните функционери, а во смисла на авторитетот, одговорностите и севкупните обврски. Ваквиот пристап кон судската фела отвори доста прашања дека самото оценување и последиците од истото алудира на атак врз судската функција, врз независноста на судиите и врз слободата при одлучувањето.

Особено се нејасни причините за строгите критериуми за оценување на работата на судиите кои беа востановени во Законот за Судскиот совет и Законот за судовите, кои реално предизвикуваат сомнеж кај судството дека ова претставува уште еден од обидите на извршната власт на еден индиректен и дискретен начин да влијае врз судската власт. Причините за ваквите размислувања произлегуваат од тоа дека негативното оценување на судија во услови на крајно ригорозни критериуми за формирање на судиската оценка, е многу реално и многу веројатно, а слабата оценка од друга страна пак претпоставува можност конкретниот судија да биде разрешен.

Имајќи го сето ова в предвид судиите основано ја поставуваат дилемата „Дали е потребно оценувањето на судиите и дали со оценувањето се врши притисок врз судската власт“. Дилемата постои и е реална!

Можеби во моментот решението за ова прашање е во една од следниве две алтернативи:

1. Целосно укинување на системот на оценување на работата на судиите во иднина; или
2. Сериозни измени на критериумите за формирање на судиската оценка на начин што критериумите ќе станат значително поумерени и реални, односно ќе соодветствуваат на реалната состојба во судството.

ЗАКОН ЗА СУДСКИОТ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА⁸ (ЗСС)

одредби кои се однесуваат на дисциплинската одговорност, постапката за утврдување на дисциплинска одговорност на судиите (членови 53-97) и одредби кои се однесуваат на критериумите и постапката за следење и оценување на работата на судиите (членови 98-131)⁹

Член 1

Со овој закон се уредуваат постапката за изборот на Судскиот совет на РМ, начинот на остварување на неговите функции, изборот, престанокот и разрешувањето на судија и судија поротник, дисциплинската постапка за утврдување на дисциплинската одговорност на судиите, постапката за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција, следењето и оценувањето на работата на судиите, начинот на работа и одлучување и други прашања поврзани со работата на Судскиот совет на РМ.

⁸ Службен весник на РМ бр. 60/2006, 150/2010

⁹ Предлог-измените на одредбите во понатамошниот текст на овој документ се дадени во „**болд**“ (црни букви).

➤ **Предлог-измена на член 1: се менува членот 1;**

Со овој закон се уредуваат постапката за изборот на Судскиот совет на РМ, начинот на остварување на неговите функции, изборот, престанокот и разрешувањето на судија и судија поротник, **дисциплинските повреди**, дисциплинската постапка за утврдување на дисциплинската одговорност на судиите, следењето и оценувањето на работата на судиите, начинот на работа и одлучување и други прашања поврзани со работата на Судскиот совет на РМ

Образложение:

Правилата кои ги уредуваат изборот, разрешувањето на судиите, дисциплинските повреди и дисциплинската постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на судија треба да се уредат во еден закон, во функција на правна сигурност, транспарентност и еднаква примена на законот. Оттука се предлага овие прашања да бидат уредени во ЗСС.

Постоенето на различни постапки и различни причини за нестручно и несовесно вршење на судиската функција и за дисциплинските повреди е неприфатливо, бидејќи не остава простор за примена на различни дисциплински мерки и санкционирање на судијата со правична дисциплинска мерка соодветна на сторената повреда.

Надлежност

Член 31

Советот е надлежен:

- да ги избира и разрешува судиите;
- да ги избира и разрешува претседателите на судовите;
- да утврдува престанок на судиската функција;
- да избира и разрешува судии поротници;
- да ја следи и оценува работата на судиите;
- да одлучува за дисциплинска одговорност на судиите;
- да утврдува нестручно и несовесно вршење на судиската функција;
- да утврдува престанок на судиска функција поради трајна неспособност за работа на судија;
- да одлучува за одземање на имунитет на судија;
- да одлучува по барање за одобрување на притвор на судија;
- да го разгледува годишниот извештај на Врховниот суд на Република Македонија за утврдените начелни ставови и начелни правни мислења по прашања од значење за обезбедување на единство во примена на законите;
- да предлага двајца судии на Уставниот суд на Република Македонија од редот на судиите;
- да одлучува за времено отстранување на судија од вршење на судиска функција;
- да го утврдува бројот на потребните судиски места по судови;
- да ги разгледува и оценува тримесечните и годишните извештаи за работа на судовите;
- да се грижи за угледот на судиите и довербата на граѓаните кон судството;
- да постапува по претставки и поплаки на граѓаните и правните лица за работата на судиите и судовите;

- да поднесува извештај за работата;
- да донесе деловник и други општи акти со кои ги уредува работите од својата надлежност;
- да утврдува ориентационен број на предмети што треба да ги реши судијата месечно и
- да врши и други работи утврдени со закон.

Советот задолжително најмалку еднаш во месецот одржува седница на која расправа поединечно по сите претставки и поплаки поднесени од граѓаните и правните лица за работата на судиите и судовите, како и за одолжување на судските постапки и за секоја одделна претставка и поплака донесува одлука, најмногу во рок од 60 дена.

Седницата на Советот од ставот 2 на овој член е јавна.

➤ **Предлог-измена на член 31: се брише алинеја 7 од став 1 и се менува алинеја 20 од став 1:**

- да утврдува ориентационен број на предмети што треба да ги реши судијата **во една календарска година;**

Образложение:

Со постоечките прописи се предвидени посебни постапки за разрешување и за дисциплинска повреда. Со предложените измени се предвидува единствена постапка за сите повреди, а една од дисциплинските повреди е нестручно и несовесно вршење на судиската функција (*видете го образложението за предлог измената на член 1*)

Основи за разрешување на судија

Член 53

Судијата се разрешува од судиската функција:

- 1) поради сторена потешка дисциплинска повреда пропишана со закон што го прави недостоен за вршење на судиската функција и
- 2) поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција, утврдено со закон.

➤ **Предлог-измена на член 53: се менува насловот на членот и членот 53 и се додаваат нови членови 53-а, 53-б, 53-в, 53-г, 53-д, 53-ѓ, и 53-е:**

Дисциплинска одговорност на судија

Член 53

На судијата не може да му се изрече дисциплинска мерка, освен под условите и според постапката предвидена во овој закон.

Дисциплинската постапка е итна.

Кривичната одговорност не ја исклучува дисциплинската одговорност на судијата.

Образложение:

Постојниот член 53 треба да се избрише бидејќи основот за разрешување е регулиран подолу со ново-предложениот член 53-в.

Видови на дисциплински повреди**Член 53-а**

Дисциплинска повреда за која се поведува дисциплинска постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на судија за која ќе се изрече дисциплинска мерка, се смета:

1. кривично дело сторено во извршување на судиската функција за кое судијата е осуден со правосилна судска пресуда.
2. ако Советот два пати по ред негативно ја оценил работата на судија;
3. постапување со предметите спротивно на начелото за судење во разумен рок, односно по вина на судијата одолжување на судската постапка без постоење на законски основ;
4. неоправдано, повторливо и очигледно неизготвување на одлуките во законските рокови;
5. непостапување по одлука на Врховниот суд на РМ од член 36 став 5 од Законот за судовите;
6. неовластено издавање на класифицирани информации;
7. медиумско изнесување на информации и податоци за судски предмети за кои не е одлучено;
8. оневозможување на вршење надзор над судиската работа од страна на повисокиот суд;
9. неносење судиска тога;
10. примање подароци и други користи во врска со судиската работа;
11. партиски и политички активности;
12. вршење на друга јавна функција, работа или дејност која не е спојлива со вршењето на судиската функција;
13. предизвикување на потешко нарушување на односите во судот кои значително влијаат врз вршењето на судиската функција;
14. неисполнување на должноста за континуирана обука и
15. непријавување или прикривање на имотната состојба или промената на имотната состојба согласно со закон или неподнесување изјава за интереси согласно со закон.

Потешка дисциплинска повреда се смета повредата предвидена во став 1 точка 1 од овој член.

Како нестручно и несовесно вршење на судиската функција се сметаат повредите предвидени во став 1 точка 2, 3 и 4 од овој член.

Образложение:

Согласно наведеното во воведот, нестручно и несовесно вршење на судиската функција и потешка дисциплинска повреда се дел од видовите на дисциплински повреди.

Предложениот нов член 53-а ги опфаќа видовите на дисциплински повреди и истиот ги исклучува, дополнува или ги доработува одредбите од членовите 75, 76 и 77 од ЗС.

Точката 1 од предложениот член 53-а став 1 ја опфаќа алинејата 8 од постојниот член 75 став 1 од ЗС, но квалитативно подобрена со новиот предлог.

Овој концепт предвидува континуирано двегодишно следење на работата на судијата за разлика од постојното едногодишно оценување. Оттука точката 2 од предложениот член 53-а став 1 предвидува дека ќе се смета за дисциплинска повреда доколку судијата двапати по ред е оценет негативно.

Точката 4 од предложениот член 53-а став 1, видоизменета опфаќа дел од постојаната одредба од член 75 став 1 алинеја 1 од ЗС. Причината за ова е директната спротивност на член 75 став 1 алинеја 1 од ЗС со меѓународните стандарди. Во Препораката Rec (2010)12 на Комитетот на министри на земјите-членки за судии: независност, ефикасност и одговорност, експлицитно е наведено дека судиите не треба да сносат лична одговорност кога нивната одлука е укината или преиначена по жалба.

Предложениот член 53-а не ги предвидува одредбите од член 75 став 1 алинеи 2, 3, 7 и 9 од ЗС бидејќи истите се многу општи и нејасни и можат да доведат до волунтаризам при утврдувањето дали судијата сторил дисциплинска повреда. Исто така во овој предлог нов член не е опфетена одредбата од членот 75 став 1 алинеја 10 од ЗС бидејќи Судискиот кодекс не е правен акт донесен од Собранието на РМ, па како таков неговото непочитување и не може да претставува законска основа за одговорност на судијата. Дилемата е зајакната со фактот дека во дел од европските држави (Хрватска) се предвидува санкционирање за однесување спротивно на одредбите на Судискиот кодекс. Во секој случај, деонтолошките начела, различни од дисциплинските правила, ќе бидат насока за постапувањето на судиите.¹⁰

Предложениот нов член 53-а не ги опфаќа постојните одредби од член 76 став 1 точки 1, 2 и 3, како и од член 77 став 1 точки 1, 3, 9 и 10 од ЗС бидејќи истите или се општи, нејасни и подложни на волунтаризам при одлучувањето за одговорноста на судијата, или пак се предвидени како противправно однесување, кое не е кривично дело, а кое се санкционира со посебни закони. Одредбата од член 76 став 1 точка 4, е исто така изоставена, со оглед на тоа што овој предложен концепт ориентациониот број на предмети кои треба да ги реши судијата го предвидува да биде за период од една календарска година, а не како досега за период од еден месец.

Дисциплински мерки

Член 53-б

За утврдената дисциплинска одговорност на судија, Советот може да ги изрече следниве дисциплински мерки:

- писмена опомена;**
- јавен укор;**
- намалување на платата;**
- разрешување од судиската функција;**

¹⁰ Голема повелба на судиите, „Етика и одговорност“

Образложение:

Разрешувањето од судиската функција е една од предвидените дисциплински мерки, а не посебна санкција како што е уредено со постојниот ЗСС. На ваков начин се врши градација на дисциплинските мерки и се остава можност за примена на дисциплинска мерка сразмерна на сторената дисциплинска повреда. Со постојните решенија не постои можност за индивидуализирање и соодветно вреднување на дисциплинската повреда која ја сторил судијата, што аналогно би довело и до соодветна и правична дисциплинска мерка, а која не би била разбрана како закана и за другите судии, туку како правична санкција за несоодветното однесување во работата на судијата.

Во оваа насока би ги посочиле искуствата на сите држави во Европа освен Србија која го има истиот модел како и во РМ, а кои имаат единство на дисциплинските повреди, со водење на единствена постапка, а не две различни постапки како што е предвидено со одредбите од ЗСС – едната за утврдување на дисциплинска одговорност на судија, а другата за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција. Во Шпанија, на пример, се предвидени три вида на повреди, наречени прекршоци, и тоа: многу тешки прекршоци кои се санкционираат со суспензија, присилно преместување или разрешување; тешки прекршоци кои се санкционираат со парична казна и лесни прекршоци кои се санкционираат само со предупредување или парична казна. Во Хрватска за сите дисциплински повреди се предвидуваат следните санкции: укор, парични казни во различни износи и разрешување, при што кога е изречена мерката разрешување може условно да се одложи. Исто така и во Словенија постои единство на предвидените санкции – писмена опомена, запирање на напредувањето, намалување на платата, преместување во друг суд и престанок на судиската функција во случај кога заради дисциплинско прекршување кое Законот за судска служба на Словенија го квалификува како потешко, судијата повеќе не е соодветен за извршување на судиската функција.

Во овој контекст се и меѓународните стандарди накратко претставени погоре во Воведот, од кои произлегува дека одредбата која пропишува дека конкретни повреди можат да резултираат со разрешување од судиската функција треба да се изменат.

Изрекување на дисциплински мерки**Член 53-в**

Писмена опомена и јавен укор се изрекуваат за дисциплинска повреда која Судскиот совет ќе ја оцени како полесна.

Писмената опомена јавно не се објавува.

Намалување на платата се изрекува во висина од 10% до 30% од остварената месечна плата во претходниот месец на судијата во траење од еден до шест месеци.

Разрешување од судиската функција се изрекува за:

- **сторена потешка дисциплинска повреда што судијата го прави недостоен за вршење на судиската функција предвидена во член 53-а став 1 точка 1 од овој закон, и**
- **поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција предвидена во член 53-а став 1 точка 2 од овој закон.**

Образложение:

Како што претходно е наведено во делот II - *Законска рамка* на овој Концепт, Амандманот XXVI на Уставот на РМ ја определува терминологијата и повредите заради кои може да биде разрешен еден судија. Тие остануваат неизменети и со овој Концепт, но она што се предлага е суштинско видоизменување во однос на тоа под кои услови и од кои причини судијата може да биде разрешен. Прифаќајќи ги меѓународните стандарди, како и праксата на европските држави (*видете го образлжението за предложениот нов член 53-б*) предлагаме разрешување на судија да може да се изрече во случај на сторена потешка дисциплинска повреда што го прави судијата недостоен за вршење на судиската функција (предложен член 53-а став 1 точка 1), како и поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција (предложен член 53-а став 1 точка 2). Иако повредите предвидени со точките 3 и 4 од предложениот нов член 53-а се сметаат како нестручно и несовесно вршење на судиската функција за нив како санкција се исклучува разрешувањето. Сметаме дека со ваквите предложени решенија ќе се зајакне независноста на судиската функција, а судијата ќе може да биде разрешен само во исклучителни, за секого оправдани случаи на грубо и тешко прекршување во извршувањето на судиската функција. На овој начин, судијата ќе биде имун на надворешни влијанија во извршувањето на судиската функција, знаејќи дека нема да може да биде разрешен за повреди кои, без разумна причина, се престрого или воопшто не се дефинирани со закон.

Условно одлагање на изречена дисциплинската мерка**Член 53-г**

Ако на судијата му е изречена дисциплинска мерка намалување на платата Советот може да определи таа да не се изврши за време кое не може да биде пократко од 6 месеци ниту подолго од 2 години ако оцени дека и без извршување на таа дисциплинска мерка може да се очекува дека ќе се постигне нејзината цел, односно дека судијата во понатамошното вршење на судиската функција ќе престане со однесувањето поради кое му е изречена дисциплинската мерка намалување на платата.

Ако на судијата му е изречена дисциплинска мерка разрешување од судиската функција, Советот може да определи таа да не се изврши за време кое не може да биде пократко од 1 година ниту подолго од 3 години ако оцени дека и без извршување на таа дисциплинска мерка може да се очекува дека ќе се постигне нејзината цел, односно дека судијата во понатамошното вршење на судиската функција ќе престане со однесувањето поради кое му е изречена дисциплинската мерка разрешување од судиската функција.

Советот може да ја отповика условната осуда и ќе определи извршување на изречената дисциплинска мерка ако судијата во времето на проверување стори нова дисциплинска повреда.

Образложение:

Целта на условното одлагање на извршување на дисциплинската мерка е, без изрекување ефективна санкција, да му се овозможи на судијата да го поправи своето однесување во извршувањето на судиската функција, а вака изречената

дисциплинска мерка превентивно да влијае на понатамошното постапување на судијата при извршувањето на судиската функција.

Слично решение постои и во системот на Р. Хрватска, односно во член 63 од хрватскиот Закон за државниот судски совет е предвидено дека кога на судијата му е изречена дисциплинска казна разрешување од должноста, Советот може да одлучи извршувањето на таа дисциплинска казна да се одложи за определен период.

Правни последици од изречените дисциплински мерки

Член 53-д

Судијата кому Советот му изрекол дисциплинска мерка писмена опомена или јавен укор не може да биде избран во повисок суд во рок од една година од правосилноста на одлуката за изрекување на таа дисциплинска мерка.

Судијата кому Советот му изрекол дисциплинска мерка намалување на платата не може да биде избран во повисок суд во рок од 3 години од правосилноста на одлуката за изрекување на таа дисциплинска мерка.

Судијата кому Советот му изрекол дисциплинска мерка разрешување од судиската функција не може да биде избран за судија во рок од 5 години од правосилноста на одлуката за изрекување на таа дисциплинска мерка.

Судијата кому му е изречено условно одлагање на изречената дисциплинска мерка не може да биде избран во повисок суд во времето на проверување.

Образложение:

Како последица од изречена дисциплинска мерка треба да се оневозможи напредување на судијата во повисок суд во определен временски период. Не би било разумно и правично судијата кому му е изречена дисциплинска мерка да може да напредува веднаш после изречена дисциплинска мерка.

Ставот 3 од оваа одредба го санкционира разрешениот судија во соодветен период да не може да биде избран за судија. Неприфатливо е разрешениот судија никогаш повеќе да не може да биде избран за судија бидејќи со тоа се повредува уставно загарантираното право секому, под еднакви услови, да му е достапно секое работно место.

Застарување на извршување на дисциплинските мерки

Член 53-ѓ

Извршувањето на дисциплинската мерка застарува за една година од денот на правосилноста на одлуката со која е изречена дисциплинската мерка.

Бришење на дисциплинските мерки од евиденција

Член 53-е

Дисциплинските мерки се бришат од евиденција по службена должност во

рок од една година откако ќе истечат роковите предвидени во членот 53-д од овој закон.

➤ **Дилема:**

При изготвувањето на овој сегмент од Концепт документот се постави прашањето дали ЗСС треба да има посебна одредба која ќе упатува дека при одлучувањето за одговорност и санкционирање за дисциплинска повреда на соодветен начин ќе се применуваат одредбите од Кривичниот законик (вакво решение постои во Р. Хрватска) или да се стават конкретни одредби од Кривичниот законик кои би се применувале доколку со Законот за судскиот совет не е предвидено поинаку (вакво решение постои во Р. Словенија).

Дисциплинска постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на судија

Член 54

Дисциплинската постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на судија (во натамошниот текст: дисциплинска постапка), се поведува по барање на член на Советот, претседателот на судот, претседателот на повисокиот суд или општата седница на Врховниот суд на Република Македонија во рок од шест месеци од денот на осознавање за сторената повреда, но не подолго од три години од денот на сторувањето на повредата.

Дисциплинската постапка е итна и од доверлив карактер, се води без присуство на јавноста и со почитување на угледот и достоинството на судијата, при што се води сметка за заштита на личните податоци на судијата согласно со прописите за заштита на личните податоци.

По барање на судијата Советот ќе одлучи постапката да се води со присуство на јавноста.

➤ **Предлог-измена на член 54: после ставот 1 се додаваат два нови става 2 и 3, а постојните ставови 2 и 3 стануваат ставови 4 и 5:**

Без оглед на одредбата од став 1 на овој член, дисциплинската постапка може да се поведе против судијата кој бил правосилно осуден за кривично дело сторено во извршување на судиската функцијата, најдоцна во рок од три месеци од денот на правосилноста на пресудата.

Членот на Советот кој поднел барање за поведување на постапка за дисциплинска одговорност на судија не може да учествува во понатамошното постапување во тој предмет.

➤ **Отворено прашање:**

Дали член на советот може да поднесе барање за дисциплинска постапка - Првично размислување на работната група беше член на Советот да не може да поднесе барање, но со оглед на другите законски одредби од ЗСС, без поширока интервенција и нивна темелна измена останува можноста и член на Советот да може да поднесе барање за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на судија.

За дилемите во врска со ова прашање се посочува и во дел I - Вовед и дел II -

Законска рамка. Во членот 6 од ЕКЧП се дадени минималните права на обвинетите лица, а со можноста член на Советот да поднесе барање за поведување на дисциплинска постапка против судија и да учествува и понатаму рамноправно со останатите членови на Советот во текот на целата постапка, па и при одлучувањето за санкционирање на судијата, сметаме дека ова право на судијата не му е дадено. Препораките од меѓународните експерти во врска со ова прашање се конкретни дека членовите на Советот не треба да имаат надлежност да поведат дисциплинска постапка, бидејќи е тешко да се замисли дека таа дисциплинска постапка би била во согласност со член 6 од ЕКЧП доколку истото тело поведува постапка, истражува и одлучува по дисциплински предмет против судија.¹¹ Како пример, во Р. Хрватска и во Р. Словенија за начинот на поведување и лица овластени за поднесување барање за поведување дисциплинска постапка против судија постојат различни решенија, но и во двете земји лице кое е овластено за поднесување барање, не е член на органот кој одлучува за санкционирање на судијата.

Барање за поведување на дисциплинска постапка

Член 55

Барањето за поведување дисциплинска постапка од членот 54 став 1 на овој закон (во натамошниот текст: барање), се доставува до Советот и содржи име и презиме на судијата, адреса и место на живеење, единствен матичен број, во кој суд ја врши функцијата, опис на дисциплинската повреда, законскиот назив на повредата со наведување на одредбите од Законот за судовите и предлог - доказите што треба да се изведат на расправата.

Со барањето се доставуваат и доказите на кои се заснова барањето.

➤ **Предлог-измена на член 55: се менува ставот 1:**

Барањето за поведување дисциплинска постапка од членот 54 став 1 на овој закон (во натамошниот текст: барање), се доставува до Советот и содржи име и презиме на судијата, адреса и место на живеење, единствен матичен број, во кој суд ја врши функцијата, опис на дисциплинската повреда, законскиот назив на повредата со наведување на одредбите **од овој закон** и предлог - доказите што треба да се изведат на расправата.

Дисциплинска комисија

Член 56

Советот по повод поднесеното барање за дисциплинска постапка расправа само за тоа дали барањето е навремено, целосно и дозволено.

Доколку Советот најде дека барањето е ненавремено, нецелосно или недозволено со одлука ќе го отфрли барањето.

Доколку Советот го прифати барањето, Советот од своите редови формира Дисциплинска комисија во состав од претседател и четири члена (во натамошниот текст: Комисија).

Советот од своите редови определува еден заменик на претседателот на Комисијата и еден заменик за членовите на Комисијата.

¹¹ Стр. 54, Ѓуро Сеса - Анализа на изборот, оценувањето, дисциплинските постапки и разрешувањето на сидии-Компаративен приод, декември 2011 година

Заменикот за членовите на Комисијата може да замени само еден член при одржување на состаноците и расправите.

- **Предлог-измена на член 56: се менуваат ставовите 3 и 4, а ставот 5 се брише:**

Доколку Советот го прифати барањето, од редот на судиите во Република Македонија, по случаен избор, формира Дисциплинска комисија во состав од претседател и два члена (во натамошниот текст: Комисија). Начинот и постапката на избор на членовите на Комисијата се уредува со посебен акт на Советот.

Членовите на комисијата меѓу себе го избираат претседателот на комисијата. Претседателот на комисијата мора да биде најмалку судија од ист степен како и судијата против кој се води дисциплинската постапка.

Образложение:

Предлог-измената е во смисла дека Комисијата треба независно и непристрасно да собира докази и да утврдува релевантни факти кои ќе ги наведе во Извештајот, ќе ги достави сите докази без разлика дали се во корист или на штета на судијата, да прибавува докази по предлог на судијата кои тој лично не може да ги прибави и како независно тело да прикаже целосна и реална слика за повредата за која е поведена постапката. На овој начин собраните факти и податоци од Комисијата ќе бидат објективни и со доказна сила за да може да се донесе правно издржана и правична одлука при утврдувањето на одговорноста на судијата. Суштинските причини за ваквото решение се содржани во меѓународните стандарди за независно судство (*видете го делот I – Вовед и делот II - Законска рамка*).

Член 57

Комисијата го доставува барањето и доказите лично до судијата против кој е поднесено.

Судијата може писмено да одговори на наводите во барањето или да даде усна изјава на записник во рок од осум дена од добивањето на барањето. Судијата против кој е поднесено барање има право на бранител којшто самиот го известува и го обезбедува за расправата.

Заедно со одговорот на барањето судијата ги доставува сите докази врз основа на кои го заснова својот одговор на барањето или со кои ги побива наводите и доказите во барањето.

Судијата во одговорот на барањето е должен да ја наведе адресата на која ќе му се доставуваат писмената во текот на дисциплинската постапка по писмен пат, како и електронската адреса на која писмената ќе му се доставуваат по електронски пат.

Писмената во текот на постапката се доставуваат по пошта со препорачана пратка лично до судијата и по електронски пат на адресата наведена во одговорот на барањето во ставот 4 од овој член.

Доколку судијата не се затече на адресата наведена во одговорот на барањето каде што треба да се изврши доставување на писменото, доставувачот ќе остави писмено известување заради примање на писменото со кое се известува да дојде во определен ден и час во определена просторија на судот за прием на писменото. Ако судијата не постапи по известувањето се смета дека доставувањето е извршено на денот и часот наведени во

известувањето.

Доставувањето по електронски пат се врши согласно со одредбите од Законот за парничната постапка.

➤ **Предлог-измена на член 57: се менува ставот 2:**

Судијата може писмено да одговори на наводите во барањето или да даде усна изјава на записник **пред Комисијата** во рок од осум дена од добивањето на барањето. Судијата против кој е поднесено барање има право на бранител којшто самиот го известува и го обезбедува за расправата.

Прибавување податоци и докази

Член 58

Комисијата со барање прибавува податоци и докази кои се од интерес за утврдување на состојбата во врска со утврдување на дисциплинската одговорност на судијата.

Доколку податоците и доказите од ставот 1 на овој член се наоѓаат кај државен орган, орган на единицата на локалната самоуправа или кај физичко или правно лице на кое му е доверено вршење на јавни овластувања, истите се должни без надомест да ги достават до Советот во рокот определен во барањето од ставот 1 на овој член.

➤ **Предлог-измена на член 58: се менува ставот 2 и се додава нов став 3:**

Доколку податоците и доказите од ставот 1 на овој член се наоѓаат кај државен орган, орган на единицата на локалната самоуправа или кај физичко или правно лице на кое му е доверено вршење на јавни овластувања, истите се должни без надомест да ги достават до **Комисијата** во рокот определен во барањето од ставот 1 на овој член.

Комисијата е должна да ги прибави податоците од став 2 на овој член и по предлог на судијата против кој е поднесено барање.

Извештај со предлог

Член 59

Врз основа на прибавените податоци и докази од членот 58 на овој закон, Комисијата во рок од 30 дена поднесува извештај со предлог за основаноста на барањето до Советот.

➤ **Предлог-измена на член 59: се менува став 1:**

Врз основа на прибавените податоци и докази од членот 58 на овој закон, Комисијата во рок од 30 дена **до Советот поднесува извештај со доказите.**

Расправање по барањето

Член 60

Советот на седница расправа по барањето и предлогот на Комисијата и одлучува за поведување на дисциплинска постапка или за запирање на дисциплинската постапка.

Одлуката од ставот 1 на овој член Советот ја донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот со право на глас во рок од 30 дена од денот на приемот на извештајот од членот 59 на овој закон.

Доколку судијата против кого се води дисциплинската постапка, поднесе барање за престанок на судиската функција, Советот во одлуката за престанок на судиската функција по негово барање ќе констатира престанок на судиската функција по негово барање во која ќе назначи дека истата е донесена за време кога против судијата се водела дисциплинска постапка.

Во случајот од ставот 3 на овој член дисциплинската постапка се запира.

➤ **Предлог-измена на член 60: се менува став 1:**

Советот на седница расправа по барањето и одлучува за поведување на дисциплинска постапка или за запирање на дисциплинската постапка.

Доставување на одлука

Член 61

Одлуката од членот 60 од овој закон се доставува до подносителот на барањето, судијата и претседателот на судот каде што судијата ја врши функцијата, а предметот со сите списи се предава на Комисијата.

➤ **Предлог-измена на член 61: се менува став 1:**

Одлуката од членот 60 од овој закон се доставува до подносителот на барањето, судијата и претседателот на судот каде што судијата ја врши функцијата, а предметот со сите списи се предава на **Советот**.

Времено отстранување

Член 62

Кога Советот ќе донесе одлука за поведување на дисциплинска постапка, Советот може со одлука времено да го отстрани судијата од вршењето на судиската функција, согласно со Законот за судовите.

➤ **Предлог-измена на член 62: се менува став 1:**

Кога Советот ќе донесе одлука за поведување на дисциплинска постапка, **за дисциплинска повреда за која може да се изрече дисциплинска мерка разрешување од судиската функција**, Советот може со одлука времено да го отстрани судијата од вршењето на судиската функција, согласно со Законот за судовите.

Образложение:

Согласно постоечкиот член од овој закон, судијата може да се отстрани од вршење на судиската функција за водење на било која дисциплинска повреда. Работната група смета дека судијата не треба времено да се отстрани и за полесна дисциплинска повреда туку само за повреда која предвидува разрешување. Несоодветно е за полесна дисциплинска повреда (на пример: неносење тога), да се нарушува воспоставената работа на целиот суд во кој работи соодветниот судија, бидејќи со временото отстранување на судијата истиот прекинува со својата работа, што нужно предизвикува одлагање на судењата кои ги закажал, се оптоваруваат другите судии со предметите на времено отстранетиот судија, а тоа директно влијае на намалување на ефикасноста и ажурноста во работењето на целиот суд. Доколку судијата не биде разрешен, откако ќе се врати да ја извршува својата функција после укинувањето на суспензијата, мора да започне да работи од почеток со примање на предмети и закажување на судења.

Расправа на Комисијата

Член 63

Комисијата закажува расправа во рок од 15 дена од денот на донесувањето на одлуката за поведување дисциплинска постапка.

На расправата Комисијата работи во полн состав.

Со расправата раководи претседателот на Комисијата.

- ***Предлог-измена на член 63: се менуваат насловот на членот и ставовите 1 и 3, а ставот 2 се брише:***

Расправа на Советот

Член 63

Советот закажува расправа во рок од 15 дена од денот на донесувањето на одлуката за поведување дисциплинска постапка.

Со расправата раководи претседателот на **Советот или од неговиот заменик**.

Образложение:

Целта на предложената измена е членовите на Советот директно и непосредно да се во тек со постапката за сторената дисциплинска повреда што се води против судијата, што и дава легитимитет на одлуката што Советот ќе треба да ја донесе во оваа фаза на постапката.

Покана за расправа

Член 64

На расправата се покануваат подносителот на барањето и судијата, на кои им се доставуваат прибавените докази од Комисијата.

Ако учесниците од ставот 1 на овој член кои се уредно поканети не дојдат, а изостанокот не го оправдаат, расправата ќе се одржи.

Член 65

На расправата ќе се изведат доказите предложени од подносителот на барањето, судијата, како и доказите што ги прибавила Комисијата.
Судијата има право да се произнесе по сите докази изведени на расправата.

Преиначување на барање

Член 66

Ако изведените докази укажуваат на сторена потешка дисциплинска повреда од членот 76 на Законот за судовите која не била наведена во барањето, подносителот на барањето може да го преиначи барањето со истакнување на ново барање, покрај постојното.

Подносителот на барањето може да го преиначи барањето на записник пред Комисијата или да бара расправата да се одложи заради изготвување на новото барање, а судијата може веднаш да даде одговор на барањето или да бара одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во преиначеното барање.

Во случај на одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во преиначеното барање, судијата е должен во рок од три дена да достави одговор на преиначеното барање.

Примерок од записникот му се врачува на судијата.

По дадениот одговор на барањето, Комисијата во рок од осум дена поднесува извештај со предлог за основаноста на новото барање до Советот кој одлучува за поведување на дисциплинската постапка или за запирање на дисциплинската постапка по новото барање.

➤ **Предлог-измена на член 66: се менуваат ставовите 1, 2 и 5:**

Ако изведените докази укажуваат на сторена дисциплинска повреда која не била наведена во барањето, подносителот на барањето може да го преиначи барањето со истакнување на ново барање, покрај постојното.

Подносителот на барањето може да го преиначи барањето на записник пред **Советот** или да бара расправата да се одложи заради изготвување на новото барање, а судијата може веднаш да даде одговор на барањето или да бара одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во преиначеното барање.

Во случај на одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во преиначеното барање, судијата е должен во рок од три дена да достави одговор на преиначеното барање.

Примерок од записникот му се врачува на судијата.

По дадениот одговор на барањето, Советот одлучува за поведување на дисциплинската постапка или за запирање на дисциплинската постапка по новото барање.

Записник

Член 67

За дејствијата преземени на расправата се составува записник.
Записникот го води лице кое ќе го определи Советот, од редот на државните

советници.

Записникот особено содржи податоци за: ден, час и место на одржување на расправата, претседателот и членовите на Комисијата и лицето кое го води записникот, имињата на присутните лица, изјавата на подносителот на барањето, изјавата на судијата, односно неговиот бранител и доказите што се изведени.

Записникот го потпишуваат подносителот на барањето, судијата или неговиот бранител, Комисијата и лицето кое го води записникот.

Претседателот на Комисијата може да нареди целиот тек или дел од расправата да се бележи стенографски, односно да се врши тонско снимање.

Стенографските белешки, односно тонското снимање во рок од 48 часа ќе се преведат, прегледаат и приклучат кон записникот, заедно со преписот од тонското снимање.

➤ **Предлог-измена на член 67: се менуваат ставовите 2, 3 и 4:**

Записникот особено содржи податоци за: ден, час и место на одржување на расправата, претседателот и членовите на **Советот** и лицето кое го води записникот, имињата на присутните лица, изјавата на подносителот на барањето, изјавата на судијата, односно неговиот бранител и доказите што се изведени.

Записникот го потпишуваат подносителот на барањето, судијата или неговиот бранител, **Советот** и лицето кое го води записникот.

Претседателот на **Советот или неговиот заменик** може да нареди целиот тек или дел од расправата да се бележи стенографски, односно да се врши тонско снимање.

Друга сторена дисциплинска повреда

Член 68

Ако изведените докази укажуваат и на друга сторена потешка дисциплинска повреда од членот 76 или дисциплинска повреда од членот 77 на Законот за судовите со дејствија различни од дејствијата со кои е сторена повредата за која е поведена дисциплинската постапка, барателот може да го прошири барањето со истакнување и на друго барање покрај постојното.

Подносителот на барањето може да го прошири барањето на записник пред Комисијата или да бара расправата да се одложи заради изготвување на новото барање, а судијата може веднаш да даде одговор на барањето или да бара одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во проширеното барање и примерок од записникот му се врачува на судијата.

Во случај на одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во проширеното барање, судијата е должен во рок од осум дена да достави одговор на проширеното барање.

По дадениот одговор на барањето, Комисијата во рок од осум дена поднесува извештај со предлог за основаноста на проширеното барање до Советот кој одлучува за поведување дисциплинска постапка или за запирање на дисциплинската постапка по проширеното барање.

Барањето нема да се смета за проширено барање ако барателот го дополни барањето со други дејствија на сторување на повредата за која е поведена постапка.

Во случајот од ставот 5 на овој член на судијата му се овозможува да се изјасни и за други дејствија, а ако судијата бара одлагање на расправата заради

подготвување одговор, Комисијата ќе ја одложи расправата и примерок од записникот ќе му врачи на судијата.

Во случај на одлагање на расправата од ставот 6 на овој член судијата е должен да даде одговор на барањето во рокот утврден во ставот 3 на овој член.

➤ **Предлог-измена на член 68: се менуваат ставовите 1, 2, 4 и 6:**

Ако изведените докази укажуваат и на друга сторена дисциплинска повреда со дејствија различни од дејствијата со кои е сторена повредата за која е поведена дисциплинската постапка, барателот може да го прошири барањето со истакнување и на друго барање покрај постојното.

Подносителот на барањето може да го прошири барањето на записник пред Советот или да бара расправата да се одложи заради изготвување на новото барање, а судијата може веднаш да даде одговор на барањето или да бара одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во проширеното барање и примерок од записникот му се врачува на судијата.

Во случај на одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во проширеното барање, судијата е должен во рок од осум дена да достави одговор на проширеното барање.

По дадениот одговор на барањето, Советот во рок од осум дена одлучува за поведување дисциплинска постапка или за запирање на дисциплинската постапка по проширеното барање.

Барањето нема да се смета за проширено барање ако барателот го дополни барањето со други дејствија на сторување на повредата за која е поведена постапка.

Во случајот од ставот 5 на овој член на судијата му се овозможува да се изјасни и за други дејствија, а ако судијата бара одлагање на расправата заради подготвување одговор, Советот ќе ја одложи расправата и примерок од записникот ќе му врачи на судијата.

Во случај на одлагање на расправата од ставот 6 на овој член судијата е должен да даде одговор на барањето во рокот утврден во ставот 3 на овој член.

Извештај на Комисијата

Член 69

Комисијата во рок од 15 дена по завршувањето на расправата поднесува извештај за констатираната состојба и дава предлог до Советот да одлучи за:

- запирање на дисциплинската постапка,
- изрекување дисциплинска мерка или
- разрешување на судијата поради сторена потешка дисциплинска повреда.

➤ **Предлог-измена на член 69: насловот и членот 69 се бришат**

Содржина на извештајот

Член 70

Извештајот треба да ги содржи сите списи и акти што во текот на постапката Комисијата ги имала на располагање, изјаснувањето на судијата, опис на спроведените дејствија, како и образложен предлог за одлучување, односно предлог за изрекување на дисциплинска мерка на Советот.

➤ **Предлог-измена на член 70: насловот и членот 70 се бришат**

Одлуки на Советот

Член 71

Советот врз основа на извештајот од членот 70 на овој закон и расправата на седницата на Советот најдоцна во рок од 15 дена од денот на одржувањето на расправата може да:

- ја запре дисциплинската постапка,
- изрече дисциплинска мерка соодветна на сторената повреда и
- го разреши судијата поради сторена потешка дисциплинска повреда.

➤ **Предлог-измена на член 71: се менува став 1:**

Советот во рок од 15 дена од денот на одржувањето на расправата може да:

- ја запре дисциплинската постапка;**
- изрече дисциплинска мерка соодветна на сторената повреда;**

Образложение:

Одлуката на Советот за разрешување на судијата е избришана затоа што со предлог-измените е предвидена како една од дисциплинските мерки.

Запирање на постапката

Член 72

Кога Советот ќе утврди дека не е сторена дисциплинска повреда ќе донесе решение за запирање на постапката.

Изрекување дисциплински мерки

Член 73

За утврдената дисциплинска одговорност на судија, Советот може да ги изрече следниве дисциплински мерки:

- писмена опомена,
- јавен укор и
- намалување на плата во висина од 15% до 30% од месечната плата на судијата, во траење од еден до шест месеци.

Одлуката за изрекување на дисциплинска мерка од ставот 1 на овој член се донесува со мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Советот со право на глас.

➤ **Предлог-измена на член 73: се менува насловот и членот 73:**

Изрекување дисциплинска мерка

Член 73

Одлуката за изрекување на дисциплинска мерка се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Советот со право на глас.

Образложение:

Со постојните одредби од ЗСС предвидени се посебни постапки за дисциплинска повреда и за нестручно и несовесно вршење на судиската функција. Согласно член 73 за дисциплинска повреда одлуката за изрекување на дисциплинска мерка се донесува со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови на советот, а согласно член 76 за потешка дисциплинска повреда и член 95 за нестручно и несовесно вршење на судиската функција, решението со кое се разрешува судијата се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на советот со право на глас.

Со предложените измени се предвидува единствена постапка за која сметаме дека одлуката за изречената дисциплинска мерка треба да биде донесена со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на советот со право на глас, со оглед дека станува збор за судија носител на јавна функција кој се санкционира.

Член 74

При изрекувањето на дисциплинска мерка од членот 73 на овој закон, Советот ќе ги има предвид следниве околности:

- бројот и тежината на сторените повреди и нивните последици,
- степенот на одговорност,
- околностите под кои е сторена повредата,
- дотогашната работа и однесувањето на судијата и
- како и сите други околности кои можат да влијаат на видот на одлуката, вклучително и соработката што ја покажал судијата во текот на дисциплинската постапка.

➤ **Предлог-измена на член 74: се менува став 1:**

При изрекувањето на дисциплинска мерка Советот ќе ги има предвид следниве околности:

- бројот и тежината на сторените повреди и нивните последици,
- степенот на одговорност,
- околностите под кои е сторена повредата,
- дотогашната работа и однесувањето на судијата и
- како и сите други околности кои можат да влијаат на видот на одлуката, вклучително и соработката што ја покажал судијата во текот на дисциплинската постапка.

Член 75

Советот со решение ќе го разреши судијата за сторена потешка дисциплинска повреда од членот 76 на Законот за судовите.

- **Предлог-измена на член 75: се брише членот 75:**

Член 76

Решението од членот 75 на овој закон, Советот го донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот со право на глас.

Решението се изготвува во писмена форма во рок од 15 дена од денот на донесувањето.

Примерок од решението се доставува на судијата, неговиот бранител, на подносителот на барањето, на претседателот на судот во кој судијата ја врши функцијата, односно на претседателот на непосредно повисокиот суд.

Кога е донесена одлука за запирање на дисциплинската постапка тогаш ако е донесена одлуката за времено отстранување од вршење на судиската функција се става вон сила.

- **Предлог-измена на член 76: ставот 1 се брише, ставовите 2 и 3 стануваат ставови 1 и 2, а после ставот 2 се додава нов став 3:**

Решението се изготвува во писмена форма во рок од 15 дена од денот на донесувањето.

Примерок од решението се доставува на судијата, неговиот бранител, на подносителот на барањето, на претседателот на судот во кој судијата ја врши функцијата, односно на претседателот на непосредно повисокиот суд.

Доколку судијата не се затече на адресата наведена во одговорот на барањето каде што треба да се изврши доставување на писменото, доставувачот ќе остави писмено известување заради примање на писменото со кое се известува да дојде во определен ден и час во определена просторија на судот каде што судијата ја врши судиската функција за прием на писменото. Ако судијата не постапи по известувањето се смета дека доставувањето е извршено на денот и часот наведени во известувањето.

Кога е донесена одлука за запирање на дисциплинската постапка тогаш ако е донесена одлуката за времено отстранување од вршење на судиската функција се става вон сила.

Постапка за утврдување нестручно и несовесно
вршење на судиската функција

Член 77

Судијата се разрешува од судиската функција поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција под услови утврдени со закон.

Барање за утврдување нестручно и несовесно
вршење на судиската функција

Член 78

Постапка за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција се поведува по барање на член на Советот, претседателот на судот, претседателот на повисокиот суд или општата седница на Врховниот суд на Република Македонија во рок од една година од денот на осознавање на сторената повреда.

Постапката е итна и од доверлив карактер, се води без присуство на јавноста и со почитување на угледот и достоинството на судијата при што се води сметка за заштита на личните податоци на судијата согласно со прописите за заштитата на личните податоци.

По барање на судијата Советот ќе одлучи постапката да се води со присуство на јавноста.

Постапка за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција во секој случај не може да се поведе, доколку изминат повеќе од пет години од денот на сторената повреда, освен ако е донесена одлука на Европскиот суд за човекови права поради повреда на членот 6 од Европската конвенција за човекови права или е донесена одлука на Врховниот суд на Република Македонија по однос на правото за судење во разумен рок, како резултат на постапување на судијата за кој е поведена постапката за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Содржина на барањето

Член 79

Барањето за поведување постапка за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција од членот 78 став 1 на овој закон (во натамошниот текст: барање) се доставува до Советот и содржи име и презиме на судијата, адреса и место на живеење, единствен матичен број, во кој суд ја врши функцијата, опис на повредата, законскиот назив на повредата со наведување на одредбите од Законот за судовите и предлог доказите што треба да се изведат на расправата.

Со барањето се доставуваат и доказите на кои се заснова барањето.

Комисија за утврдување нестручно и
несовесно вршење на судиската функција

Член 80

Советот по поднесеното барање за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција расправа за тоа дали барањето е навремено, целосно и дозволено.

Доколку Советот најде дека барањето е ненавремено, нецелосно или недозволено со одлука ќе го отфрли барањето.

Доколку Советот го прифати барањето, Советот од своите редови формира Комисија за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција во состав од претседател и четири члена (во натамошниот текст: Комисијата).

Советот од своите редови определува еден заменик на претседателот на Комисијата и еден заменик за членовите на Комисијата.

Заменикот за членовите на Комисијата може да замени само еден член при одржување на состаноците и расправите.

Член 81

Комисијата го доставува барањето и доказите лично до судијата против кој е поднесено.

Судијата може писмено да одговори на наводите во барањето или да даде усна изјава на записник во рок од осум дена од добивањето на барањето.

Судијата против кој е поднесено барање има право на бранител којшто самиот го известува и го обезбедува за расправата.

Заедно со одговорот на барањето судијата ги доставува сите докази врз основа на кои го заснова својот одговор на барањето или со кои ги побива наводите и доказите во барањето.

Судијата во одговорот на барањето е должен да ја наведе адресата на која ќе му се доставуваат писмената во текот на постапката за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција по писмен пат, како и електронската адреса на која писмената ќе му се доставуваат по електронски пат.

Писмената во текот на постапката за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција се доставуваат по пошта со препорачана пратка лично до судијата и по електронски пат на адресата наведена во одговорот на барањето во ставот 4 од овој член.

Доколку судијата не се затече на адресата наведена во одговорот на барањето каде што треба да се изврши доставување на писменото, доставувачот ќе остави писмено известување заради примање на писменото со кое се известува да дојде во определен ден и час во определена просторија на судот за прием на писменото. Ако судијата не постапи по известувањето се смета дека доставувањето е извршено на денот и часот наведени во известувањето.

Доставувањето по електронски пат се врши согласно со одредбите од Законот за парничната постапка.

Прибавување податоци и докази

Член 82

Комисијата со барање прибавува податоци и докази кои се од интерес за утврдување на состојбата во врска со утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција на судијата.

Доколку податоците и доказите од ставот 1 на овој член се наоѓаат кај државен орган, орган на единицата на локалната самоуправа или кај физичко или правно лице на кое му е доверено вршење на јавни овластувања, истите се должни без надомест да ги достават до Советот во рокот определен во барањето од ставот 1 на овој член.

Извештај со предлог

Член 83

Врз основа на прибавените податоци и докази од членот 82 на овој закон, Комисијата во рок од 30 дена поднесува извештај со предлог за основаноста на барањето до Советот.

Расправање по барањето

Член 84

Советот на седница расправа по барањето и предлогот на Комисијата и одлучува за поведување на постапка или за запирање на постапката.

Одлуката од ставот 1 на овој член Советот ја донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот во рок од 30 дена од денот на приемот на извештајот од членот 83 на овој закон.

Доколку судијата против кого се води постапка за утврдување нестручно и несовесновршење на судиската функција, поднесе барање за престанок на судиската функција, Советот во одлуката за престанок на судската функција по негово барање ќе констатира престанок на судиската функција по негово барање во која ќе назначи дека истата е донесена во време кога против судијата се водела постапка за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Во случајот од ставот 3 на овој член постапката се запира.

Доставување на одлука

Член 85

Одлуката од членот 84 на овој закон се доставува до подносителот на барањето, судијата и претседателот на судот каде што судијата ја врши функцијата, а предметот со сите списи се предава на Комисијата.

Времено отстранување

Член 86

Кога Советот ќе донесе одлука за поведување на постапка за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција, Советот може со одлука времено да го отстрани судијата од вршењето на судиската функција, согласно со Законот за судовите.

Расправа на Комисијата

Член 87

Комисијата закажува расправа во рок од 15 дена од денот на донесувањето на одлуката за поведување постапка за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

На расправата Комисијата работи во полн состав.

Со расправата раководи претседателот на Комисијата.

Покана за расправа

Член 88

На расправата се покануваат подносителот на барањето и судијата на кои им се доставуваат прибавените докази од Комисијата.

Ако учесниците од ставот 1 на овој член кои се уредно поканети не дојдат, а изостанокот не го оправдаат, расправата ќе се одржи.

Член 89

На расправата ќе се изведат доказите предложени од подносителот на барањето, судијата, како и доказите што ги прибавила Комисијата.

Судијата има право да се произнесе по сите докази изведени на расправата.

Записник

Член 90

За дејствијата преземени на расправата се составува записник.

Записникот го води лице што ќе го определи Советот, од редот на државните советници.

Записникот особено содржи податоци за ден, час и место на одржување на расправата, претседателот и членовите на Комисијата и лицето кое го води записникот, имињата на присутните лица, изјавата на подносителот на барањето, изјавата на судијата, односно неговиот бранител и доказите што се изведени.

Записникот го потпишуваат подносителот на барањето, судијата или неговиот бранител, Комисијата и лицето кое го води записникот.

Претседателот на Комисијата може да нареди целиот тек или дел од расправата да се бележи стенографски, односно да се врши тонско снимање.

Стенографските белешки, односно тонското снимање во рок од 48 часа ќе се преведат, прегледаат и приклучат кон записникот, заедно со преписот од тонското снимање.

Друга сторена повреда

Член 91

Ако изведените докази укажуваат и на друга сторена повреда од членот 75 на Законот за судовите со дејствија различни од дејствијата со кои е сторена повредата за која е поведена постапката, барателот може да го прошири барањето со истакнување и на друго барање покрај постојното.

Подносителот на барањето може да го прошири барањето на записник пред Комисијата или да бара расправата да се одложи заради изготвување на новото барање, а судијата може веднаш да даде одговор на барањето или да бара одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во проширеното барање и примерок од записникот му се врачува на судијата.

Во случај на одлагање на расправата заради изготвување на одговор на наводите во проширеното барање, судијата е должен во рок од осум дена да достави одговор на проширеното барање.

По дадениот одговор на барањето, Комисијата во рок од осум дена поднесува извештај со предлог за основаноста на проширеното барање до Советот кој одлучува за поведување постапка за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција или за запирање на постапката по проширеното барање.

Барањето нема да се смета за проширено барање ако барателот го дополни барањето со други дејствија на сторување на повредата за која е поведена постапка.

Во случајот од ставот 5 на овој член на судијата му се овозможува да се изјасни и за други дејствија, а ако судијата бара одлагање на расправата

заради подготвување одговор, Комисијата ќе ја одложи расправата и примерок од записникот ќе му врачи на судијата.

Во случај на одлагање на расправата од ставот 6 на овој член судијата е должен да даде одговор на барањето во рокот утврден во ставот 3 на овој член.

Извештај на Комисијата

Член 92

Комисијата во рок од 15 дена по завршувањето на расправата поднесува извештај за констатираната состојба и дава предлог до Советот да донесе одлука:

- за запирање на постапката доколку не е утврдено нестручно и несовесно вршење на судиската функција или
- за разрешување на судијата поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Извештајот треба да ги содржи сите списи и акти што во текот на постапката Комисијата ги имала на располагање, изјаснувањето на судијата, опис на спроведените дејствија, како и образложен предлог за одлучување на Советот.

Одлуки на Советот

Член 93

Советот врз основа на извештајот од членот 92 на овој закон и расправата на седницата на Советот најдоцна во рок од 30 дена од денот на одржувањето на расправата може да:

- ја запре постапката доколку не е утврдено нестручно и несовесно вршење на судиската функција и
- го разреши судијата поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Член 94

Советот со решение ќе го разреши судијата за нестручно и несовесно вршење на судиската функција, ако се утврди нестручно и несовесно вршење на судиската функција во случаите од членот 75 на Законот за судовите.

Член 95

Решението од членот 94 на овој закон, Советот го донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

Решението се изготвува во писмена форма во рок од 15 дена од денот на донесувањето.

Примерок од решението се доставува на судијата, неговиот бранител, на подносителот

на барањето, на претседателот на судот во кој судијата ја врши функцијата, односно на претседателот на непосредно повисокиот суд.

Доколку судијата не се затече на адресата наведена во одговорот на барањето каде што треба да се изврши доставување на писменото, доставувачот ќе остави писмено известување заради примање на писменото со кое се известува да дојде во определен ден и час во определена просторија на судот за прием на писменото. Ако судијата не постапи по известувањето се

смета дека доставувањето е извршено на денот и часот наведени во известувањето.

Кога е донесена одлука за запирање на постапката тогаш, ако е донесена одлуката за времено отстранување од вршење на судиската функција се става вон сила.

- ***Предлог-измена на членовите 77-95: насловите пред членовите и членовите 77-95 се бришат***

Образложение:

Во одредбите од член 77 до член 95 регулирана е посебната постапка за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција. Заради предложениот принцип на единство на дисциплинските повреди и водење на единствена постапка за сите видови на дисциплински повреди, а во насока и на меѓународните стандарди за независност и ефикасност на судството посочени погоре во текстот овие одредби се бришат (*во дополнение видете го и образложението за предлог измената на член 1*).

Право на жалба

Член 96

Против решението на Советот за разрешување судија, односно изречена дисциплинска мерка, судијата има право на жалба до Советот за одлучување по жалбите на Судскиот совет, формиран при Врховниот суд на Република Македонија, во рок од осум дена од приемот на решението.

Советот за одлучување по жалба е составен од девет члена од кои тројца судии на Врховниот суд на Република Македонија, четворица судии од апелационите судови и двајца судии од судот од кој е судијата против кој е водена постапката.

Претседателот на Врховниот суд на Република Македонија не може да биде член на Советот од ставот 1 на овој член.

Советот за одлучување по жалба може да го потврди или укине решението на Советот за разрешување на судијата, односно за изречена дисциплинска мерка.

Правосилната одлука за разрешување на судијата, односно за изречена дисциплинска мерка, се објавува на веб страницата на Советот во рок од два дена од денот на правосилноста на одлуката, согласно со прописите кои се однесуваат на заштита на личните податоци и класифицираните информации со почитување на угледот и достоинството на судијата.

- ***Предлог-измена на членот 96: се менуваат ставовите 1, 4 и 5 и после членот 96 се додаваат нови членови 96-а, 96-б, 96-в:***

Против решението на Советот за изречена дисциплинска мерка, судијата има право на жалба до Советот за одлучување по жалбите на Судскиот совет, формиран при Врховниот суд на Република Македонија, во рок од осум дена од приемот на решението.

Советот за одлучување по жалба е составен од девет члена од кои тројца судии на Врховниот суд на Република Македонија, четворица судии од апелационите судови и двајца судии од судот од кој е судијата против кој е водена постапката.

Претседателот на Врховниот суд на Република Македонија не може да биде

член на Советот од ставот 1 на овој член.

Советот за одлучување по жалба може да го потврди, **преиначи** или укине решението на Советот за разрешување на судијата, односно за изречена дисциплинска мерка.

Правосилната одлука за изречена дисциплинска мерка, се објавува на веб страницата на Советот во рок од два дена од денот на правосилноста на одлуката, согласно со прописите кои се однесуваат на заштита на личните податоци и класифицираните информации со почитување на угледот и достоинството на судијата.

Член 96-а

Претседател на суд се разрешува од функција претседател, кога Судскиот совет на Република Македонија во постапка ќе утврди исполнување на некои од следниве основи:

- злоупотреба на положбата и пречекорување на службените овластувања,
- незаконско и ненаменско располагање со финансиските средства на судот,
- неизвршување или ненавремено извршување на работите на судската управа,
- влијание врз независноста на судиите во врска со одлучувањето по одделни предмети,
- предизвикување потешко нарушување на односите во судот кои значително влијаат врз работењето на судот,
- повреда на правилата во врска со распределба на предметите,
- неисполнување на програмата за работа,
- ако како претседател на суд од страна на Судскиот совет на Република Македонија е оценет со негативна оценка, согласно со закон и
- ако не го извести Судскиот совет на Република Македонија за сторената потешка дисциплинска повреда од страна на судија за која се поведува постапка за дисциплинска одговорност на судија, согласно со членот 76 став (2) од Законот за судовите.

Најдоцна до 1 март во тековната година претседателот на судот е должен до Судскиот совет на Република Македонија да достави извештај за реализацијата на програмата за работа за претходната календарска година од ставот (1) алинеја 7 на овој член.

Во случај на полесен облик на повреда на основот од ставот (1) алинеја 3 на овој член на претседателот на судот може да му биде изречена дисциплинска мерка.

Член 96-б

На судијата - поротник му престанува функцијата:

- 1) ако тоа сам го побара;
- 2) ако трајно ја загуби способноста за вршење на должноста судија - поротник;
- 3) ако е осуден за кривично дело на казна затвор од најмалку шест месеца;
- 4) ако неуредно или несовесно ја врши должноста на судија - поротник и
- 5) со навршување на 60 години старост.

Постапката за престанок на функцијата на судијата - поротник ја води Судскиот совет на Република Македонија по предлог на претседателот на судот.

Член 96-в

Кога против судијата - поротник се спроведува истрага или е поведена постапка за престанок на функцијата, претседателот на судот нема да го повика да ја врши функцијата судија - поротник.

Образложение:

Во предлог-измената на ставот 4 на членот 96 суштинска е можноста на жалбениот совет да ја преиначи одлуката за изречена дисциплинска мерка доколку е правилно утврдена фактичката состојба и доколку жалбениот совет најде дека треба да се донесе поинаква одлука и да се изрече друга, поблага дисциплинска мерка наместо изречената.

Предложените нови членови 96-а, 96-б и 96-в ги опфаќаат прашањата регулирани со членовите 79, 80 и 81 од ЗС кои работната група предлага да бидат избришани и соодветно регулирани во ЗСС. Како што е објаснето погоре во делот I – Вовед, а следејќи го пристапот во целокупниот Концепт документ, целта на ваквите предлози е востановување на единствен постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на судијата, уредена во еден закон.

Член 97

Одредбите од овој закон со кои се уредува постапката за утврдување на дисциплинска одговорност, односно постапката за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција се однесуваат и на претседател на суд.

➤ Предлог-измена на членот 97: се менува ставот 1:

Одредбите од овој закон со кои се уредува постапката за утврдување на дисциплинска одговорност се однесуваат и на претседател на суд.

Критериуми и постапка
за следење и оценување на работата на судијата

Член 98

Следењето и оценувањето на работата на судијата се состои во:

- континуирано годишно следење и оценување на работењето на судијата,
- вкупните резултати од работата на судијата и
- придонесот на судијата во развојот на правниот систем и стручната мисла.

➤ **Предлог-измена на член 98: се менува алинејата 1 од став 1**

- континуирано **двегодишно** следење и оценување на работењето на судијата,

Образложение:

Постојното законско решение за оцена на судијата на годишно ниво претставува објективно краток временски период во кој реално ќе дојдат до израз стручните и личните квалитети на судијата. Причините пред сè, се должат на можноста во текот на една година да се примат во работа сложени предмети кои изискуваат поголем личен ангажман на судијата. Ваквите предмети најчесто одат во жалбена постапка и резултатите од работата на истите во најголем број случаи во праксата се гледаат во следната работна година.

Самото оценување за период од една година судиите го доживуваат како притисок и во негативна конотација, што сметаме дека не била интенцијата на законодавецот при регулирање на оваа материја, туку напротив ваквото оценување да биде појдовна основа за професионален развој и напредување на судиите. Оттука предложениот период од двегодишно оценување на судиите ќе даде пореална и објективна слика за квалитетот на вршење на судиската функција и доволно време оцената да не се заснива претежно на статистички податоци извадени од АКМИС-от, туку и на објективни квалитативни критериуми кој Судскиот совет ќе има време и простор објективно да ги примени.

Во прилог на ваквото гледиште е и фактот што едногодишното оценување каде притисокот за исполнување на ориентационата норма и добивање оцена на годишно ниво е поголем, многу често може да влијае на квалитетот на изготвување на одлуките.

Ваквиот предлог за двегодишно оценување на судиите е во согласност со праксата и стандардите прифатени во регионот.

Цел на следење и оценување

Член 99

Целта на следењето и оценувањето на работата на судијата е афирмација на судството како независна и самостојна власт, јакнење на личната мотивација на судиите, обезбедување на натамошен професионален развој на судиите врз основа на нивните лични и професионални способности без какво било влијание, како и зајакнување на независноста и непристрасноста на судиите при вршењето на судиската функција.

Следењето и оценувањето на работата на судијата се остварува без да се наруши независноста и самостојноста на судијата во вршењето на судиската функција.

Редовно и вонредно оценување

Член 100

Оценувањето на работењето на судијата се врши редовно и вонредно.

Редовното оценување на судијата се врши еднаш годишно заклучно со крајот на април во тековната година, по повод разгледувањето на годишниот извештај за работа на судот и судиите од претходната година.

Советот го оценува новоизбраниот судија во текот на годината во која е избран доколку во таа година има најмалку шест месеци ефективна работа како судија.

Вонредното оценување на работењето на судијата може да се врши само по оцена на Советот.

➤ **Предлог-измена на член 100: се менува став 2**

Редовното оценување на судијата се врши за секои две последователни години заклучно со крајот на април во годината по оценуваниот период.

Методи на следење и оценување

Член 101

Оценувањето на работата на судијата се врши врз основа на вкупните резултати на судијата преку квантитативно и квалитативно оценување на работата на судијата, непосредното следење, дополнителните и посебните критериуми во врска со вршењето на судиската функција.

Советот ја утврдува формата и содржината на Образец во кој се содржани податоци и информации за работата на судијата и за работата на претседателот на судот, согласно со критериумите утврдени со овој закон, во кој се внесуваат податоците за работењето на судијата и претседателот на судот што се пополнува еднаш месечно.

Составен дел на Образецот од ставот 2 на овој член е упатството за начинот на пополнувањето на образецот изготвено од страна на Советот.

Квантитативни критериуми

Член 102

Квантитативни критериуми за работењето на судијата се:

- податоците и информациите добиени за работата на судијата преку Автоматскиот судско-информатички систем за управување со предмети (АКМИС) за бројот, видот и решените предмети во однос на ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата месечно.

➤ **Предлог-измена на член 102: се менува алинеата од став 1**

- податоците и информациите добиени за работата на судијата преку Автоматскиот судско-информатички систем за управување со предмети (АКМИС) за бројот, видот и решените предмети во однос на ориентациониот

број на предмети што треба да ги реши судијата **во една календарска година, како и врз основа на бројот на примени предмети.**

Образложение:

Причините за ваквата измена се дадени подолу, во образложението и дилемите во врска со Предлог измените на членовите 105 и 106.

Во дополние, треба да се размислува за континуирано усовршување на АКМИС-от и воведување на нови алатки (на пример: воведување на можност за категоризација на предметите по вид) кои би ја олесниле работата на судиите и на Судскиот совет како надлежен орган кој го врши нивното оценување.

Квалитативни критериуми за судиското работење

Член 103

Квалитативни критериуми за оценување на работата на судијата се утврдува преку односот на судијата кон работата, при што се зема предвид:

- почитувањето на законските рокови за преземање на процесните дејствија,
- почитувањето на законските рокови за донесување, објавување и изготвување на одлуките и
- односот меѓу бројот на потврдени, укинати или преиначени одлуки во однос на вкупниот број на решени предмети.

Квалитативниот критериум за оценување на работата на судија од ставот 1 алинеја 3 на овој член се зема предвид при пресметувањето на оцената за работата на судијата против чии одлуки се изјавени правни средства.

➤ **Предлог-измена на член 103: се дополнуваат алинеите во став 1:**

Квалитативни критериуми за судиското работење

Член 103

Квалитативни критериуми за оценување на работата на судијата се утврдува преку односот на судијата кон работата, при што се зема предвид:

- почитувањето на законските рокови за преземање на процесните дејствија,
- почитувањето на законските рокови за донесување, објавување и изготвување на одлуките,
- односот меѓу бројот на потврдени, укинати или преиначени одлуки во однос на вкупниот број на решени предмети,
- професионалното знаење, и постапувањето на судијата по судските предмети,
- специјализација, постдипломски студии, докторати и друга дополнителна стручна едукација,
- способноста за решавање правни прашања и проблеми,
- чувањето на угледот и достоинството на судијата и судот, во начинот на водење на постапките, комуникациите со странките, чувањето на независноста, непристрасноста, доверливоста и однесувањето во и надвор од судот,
- способноста за усно и писмено изразување,

- **вршењето едукаторски или менторски активности, учество на семинари за професионално усовршување, и**
- **односот кон соработниците и судската администрација.**

Квалитативниот критериум за оценување на работата на судија од ставот 1 алинеја 3 на овој член се зема предвид при пресметувањето на оцената за работата на судијата против чии одлуки се изјавени правни средства.

Обрзложение:

Квалитативните критериуми од членот 8 од Правилникот за постапката и критериумите за следење и оценување на работата на судиите сметаме дека треба да се вметнат во оваа одредба како дополнување на веќе постоечките критериуми, со цел подетално и покомплексно да се одслика работата и ангажманот на судијата. Квалитативните критериуми треба да бидат уредени со Закон, а не со Правилник, како што впрочем се уредени во најголемиот дел од земјите на ЕУ.

Во дополнение и Киевските препораки предвидуваат дека критериумите за оценување треба да бидат јасни, транспарентни и еднообразни, а основните критериуми треба да бидат предвидени со закон.

➤ **Дилеми и отворени прашања:**

1. Потребна од изготвување на посебен Правилник за методологијата за утврдување на видот на предметите - Изготвувањето на еден ваков заеднички Правилник за сите предмети без оглед на правната област или посебни Правилници за различни правни области произлегува пред сè од сегашното еднакво вреднување и рангирање на различни видови предмети кај кои се јавува особено голема разлика во времето кое е потребно за водење и завршување на самата постапка; во обемот и комплексноста во примената на законите (материјалното право) при мериторно одлучување на предмети со различен правен основ и конечно, разлика во поглед на сложеноста при изготвување на самата одлука.
2. Определување на ориентационата норма преку коефициенти – Ова прашање е во врска со утврдување на сложеноста на предметот, како и времето потрошено за решавање на истиот. Од сите погоренаведени причини при определување на ориентационата норма особено мора да се води сметка за тоа на кој оддел е распореден одреден судија, па доколку на судијата му се доверени посложени предмети за кои е потребен подолг временски период за водење и завршување на постапката со изведување на повеќе докази и кај кои е потребно при изготвување на самата одлука примена на повеќе закони, во тој случај ќе мора да се води сметка дека и бројот на предмети кои судијата треба да ги изработи на месечно - годишно ниво треба да биде помал. Суштинската цел не се состои во исполнување само на квантитативниот аспект, односно водење сметка само за статистички податоци на сметка на недоволно добар квалитет при изготвување и образложување на одлуките. Во оваа смисла можеби определување на ориентационата норма преку соодветни коефициенти би ја надминала ригидноста во однос на определен број на предмети кои секој судија би требало да ги

реши на месечно-годишно ниво и би овозможило реално и објективно определување на нормата во зависност од сложеноста на предметите. Без оглед на тоа дали ќе се прифати подолу споменатата сугестија ориентационата норма да ја утврдува Врховниот суд на РМ или оваа надлежност ќе остане на Судскиот совет, она што е значајно е дека мора да постои соработка помеѓу сите фактори значајни за ова прашање, односно при определувањето на ориентационата норма потребно е да се земе предвид и мислењето на претседателот на соодветниот суд, како и мислењата на претседателите на одделите во рамките на секој суд.

Член 104

Непосредното следење опфаќа:

- континуирано следење на работата на судијата,
- односот на судијата кон предметите, странките, судиите, судските службеници и
- уредност на водењето на списите кои се во работа кај судијата, квалитетот на усното и писменото изразување и почитувањето на приоритетот во решавањето на предметите со кои е задолжен.

Ориентационен број на предмети што треба да ги реши судијата месечно

Член 105

Ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата месечно во основните, апелационите, Управниот суд, Вишиот управен суд и Врховниот суд на Република Македонија се определува според правната област, сложеноста на материјата во која спаѓа предметот и видот на судовите според стварната надлежност.

Советот со акт ја пропишува методологијата за утврдување на сложеноста на материјата во која спаѓа предметот при утврдувањето на ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата месечно во основните, апелационите, Управниот суд, Вишиот управен суд и Врховниот суд на Република Македонија.

Советот секоја година со одлука го утврдува ориентациониот број на предмети од ставот 1 на овој член и потребниот број на предмети за остварување на ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата месечно.

- **Предлог-измена на член 105: се менува насловот на членот, ставот 1 и ставот 3**

Ориентационен број на предмети што треба да ги реши судијата
во една календарска година

Член 105

Ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата во **една календарска година** во основните, апелационите, Управниот суд, Вишиот управен суд и Врховниот суд на Република Македонија се определува според

правната област, сложеноста на материјата во која спаѓа предметот и видот на судовите според стварната надлежност.

Советот со акт ја пропишува методологијата за утврдување на сложеноста на материјата во која спаѓа предметот при утврдувањето на ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата месечно во основните, апелационите, Управниот суд, Вишиот управен суд и Врховниот суд на Република Македонија.

Советот секоја година со одлука го утврдува ориентациониот број на предмети од ставот 1 на овој член и потребниот број на предмети за остварување на ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата **во една календарска година**.

Образложение:

Сегашниот начин на утврдување на ориентациониот број на предмети што треба да ги реши судијата месечно, согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за Судскиот совет на РМ¹² го врши Судскиот совет. Значителен дел од судиите се на мислење дека оваа надлежност треба да се даде на Врховниот суд на Република Македонија, кој на проширена општа седница со присуство на претседателите на судовите ќе го определи реалниот број на предмети кој треба да ги реши судијата на годишно ниво (во една календарска година). Причината за ваквиот предложен модалитет е во фактот што судиите најдобро зе запознаени за динамиката и приливот на предметите во судовите, сложеноста на предметите, проблемите од аспект на човечките ресурси (и стручни и технички) со кои се соочуваат судовите, како и други фактори кои се значајни за нормално одвивање на постапките. Судскиот совет е независен орган на судството, кој има за цел да ја обезбедува и гарантира самостојност и независноста на судската власт преку остварување на своите најзначајни функции за избор, разрешување и оцена на судиите.

Бројот на предмети што треба да ги реши судијата месечно, се утврдува така што вкупниот годишен број на решени предмети по одредена правна материја се дели со 10.5 месеци и се добива ориентационата норма што секој судија треба да ја реши месечно. Меѓутоа во праксата, ваквиот начин на пресметување на нормата воопшто не ја одразува реалната состојба со предметите кои судијата е во можност да ги реши на месечно ниво. И покрај тоа што на крајот на годината поголемиот број од судиите ја исполнуваат нормата, сепак ваквото месечно определување на број на предмети кои треба да се решат претставува голем притисок за секој судија и понекогаш во интерес на квантитетот можно е да се случи и намален квалитет во изготвувањето на одлуките. За судијата е многу посоодветно доколку има норма која ја исполнува на годишно ниво и доколку самиот го планира и организира начинот на кој ќе ја исполни потребната норма на решени предмети. Од друга страна, сосема е прифатлив аргументот дека месечното определување на нормата на решени предмети му помага на претседателот на судот и на Судскиот совет да има увид во ажурноста на работата на судот и неговата ефективност и доколку е потребно навремено да преземе дејствија за подобрување на состојбата. Сепак, ваквите статистички информации можат да се добијат и од АКМИС-от и да се искористат за подобро организирање на работата.

¹² Службен весник на РМ бр.150/2010

Елементи за пресметување на оцена

Член 106

Како основа за пресметување на оцената на работа на судијата се зема збирот на резултатите добиени од квантитативните и квалитативните критериуми. При пресметувањето на оцената на работа на судијата се зема предвид ефективното време на работа.

Доколку бројот на решените предмети по одделни видови предмети во однос на предвидениот ориентационен број изнесува 100 %, се смета дека судијата ги исполнил квантитативните критериуми.

Начинот на пресметување на ефективното време на работа го пропишува Советот.

- **Предлог-измена на член 106: се додава нов став 2, а постојните ставови 2 и 3, стануваат ставови 3 и 4**

Како основа за пресметување на оцената на работа на судијата се зема збирот на резултатите добиени од квантитативните и квалитативните критериуми. При пресметувањето на оцената на работа на судијата се зема предвид ефективното време на работа.

Во ефективно работно време не се земаат предвид времето поминато на боледување, породилно отсуство и одобрено платено или неплатено отсуство од работа.

Доколку бројот на решените предмети по одделни видови предмети во однос на предвидениот ориентационен број изнесува 100 %, се смета дека судијата ги исполнил квантитативните критериуми.

Начинот на пресметување на ефективното време на работа го пропишува Советот.

- **Отворени прашања:**

1. Остварување на норма поради недоволен прилив на предмети - Одлуката за ориентациониот број на предмети што судијата треба да ги реши месечно, Судскиот совет ја донесува имајќи го в предвид приливот на предметите во судовите од претходната година. Меѓутоа во пракса може да се случи, како што и се случува, во одредени судови, не по вина на судиите да има помал прилив на предмети. Овие судии не се во можност да ја остварат ориентационата норма, иако во целост биле ажурни бидејќи го решиле целокупниот број на предмети кој им бил доделен според годишниот распоред. Во ваквите ситуации, на судијата неоправдано му се намалува бројот на бодови иако истиот во текот на годината ги решил сите новодојдени предмети. Значи, во услови кога не е остварена ориентационата норма поради намален прилив на предмети, а судијата ги решил предметите кои му биле дадени по годишниот распоред, најсоодветно би било во таквите случаи да се смета дека судијата го остварил квантитативниот критериум, бидејќи нема негова вина за неостварената ориентационата норма.

Целта на ориентационата норма е да се совлада приливот на предметите и дел од заостатокот во судовите, а не условно речено, да се казнуваат судиите со намалување на бодови. При измената на ориентационата норма Советот треба да го има предвид приливот на предметите во таквите судови и во такви случаи да се цени дали судиите ја оствариле ориентационата норма или не.

Член 107

Постигнатиот резултат во однос на бројот на решени предмети според ориентациониот број на предмети се вреднува со 100 бода.

Непостигнатиот резултат во однос на нерешените предмети, како и поголемиот број на решени предмети во однос на утврдениот ориентационен број на предмети се вреднува на начин што за секој започнат 1 % плус или минус, бројот на бодови од ставот 1 на овој член се зголемува, односно намалува за еден бод.

➤ **Предлог-измена на член 107: се менува ставот 2**

Непостигнатиот резултат во однос на нерешените предмети, како и поголемиот број на решени предмети во однос на утврдениот ориентационен број на предмети се вреднува на начин што за **секои започнати 5%** плус или минус, бројот на бодови од ставот 1 на овој член се зголемува, односно намалува за еден бод.

Образложение:

Со оглед на тоа дека во став 1 од овој член постигнатиот резултат во однос на бројот на решени предмети според ориентациониот број на предмети се вреднува со 100 бода, се наметнува како потреба поширока рамка на вреднување +/- 5% во однос на утврдената ориентациона бројка. Во оваа насока секогаш треба да се утврдуваат причините поради кои не е постигната определената норма, а уште повеќе и кога е решен процентуално поголем број на предмети (посебно видот на предметите). Не секогаш процентуално поголемиот број на решени предмети значи и квалитет. Причините поради кои не е постигната утврдената ориентациона бројка или доколку истата е исполнета, треба да бидат образложени во мислењето на Комисијата од член 126, па зависно од образложените причини ќе се цени дали во конкретен случај при оценувањето ќе се примени ставот 2 на овој член.

Член 108

За квантитативниот критериум судијата може да добие максимум 140 бода од ориентациониот број на предмети што треба да ги реши месечно.

➤ **Предлог-измена на член 108:**

Член 108

За квантитативниот критериум судијата може да добие максимум 140 бода од ориентациониот број на предмети што треба да ги реши **во една календарска година**.

Член 109

Судијата во својата работа е должен да ги почитува законските роковите за преземање на процесни дејствија, законските рокови за донесување,

објавување и изготвување на судските одлуки за што судијата се бодува согласно со следнава табела:

- ги почитувал роковите во 100% од предметите 10 бода
- ги почитувал роковите во повеќе од 75% од предметите 5 бода
- ги почитувал роковите во помалку од 75% од предметите 0 бода

➤ **Предлог-измена на член 109: се менуваат алинеите**

Член 109

Судијата во својата работа е должен да ги почитува законските роковите за преземање на процесни дејствија, законските рокови за донесување, објавување и изготвување на судските одлуки за што судијата се бодува согласно со следнава табела:

- ги почитувал роковите во **повеќе од 90%** од предметите 10 бода
- ги почитувал роковите во повеќе од **60%** од предметите 5 бода
- ги почитувал роковите во помалку од **60%** од предметите 0 бода

Член 110

Квалитетот на работата на судијата во делот на бројот на укинати одлуки во однос на вкупниот број на решени предмети во периодот во кој се оценува, се бодува согласно со следнава табела:

Процент на укинати одлуки во однос на вкупниот број решени предмети	Бодови
До 3%.....	100
Од 3% до 6%.....	75
Од 6% до 15%.....	50
Од 15% до 20%.....	25
Повеќе од 20%.....	0

➤ **Предлог-измена на член 110: се менува табелата од став 1**

Член 110

Квалитетот на работата на судијата во делот на бројот на укинати одлуки во однос на вкупниот број на решени предмети во периодот во кој се оценува, се бодува согласно со следнава табела:

Процент на укинати одлуки во однос на вкупниот број решени предмети	Бодови
До 10%.....	100
Над 10% до 15%.....	75
Над 15% до 20%.....	50
Над 20% до 25%.....	25
Повеќе од 25%.....	0

Член 111

Квалитетот на работата на судијата во делот на бројот на преиначени одлуки во однос на вкупниот број на решени предмети во периодот во кој се оценува, се бодува согласно со следнава табела:

Процент на преиначени одлуки во однос на вкупниот број решени предмети	Бодови
До 5%.....	10
Од 5% до 10%.....	8
Од 10% до 15%.....	6
Од 15% до 20%.....	4
Од 20% до 30%	2
Повеќе од 30%	0

- **Предлог-измена на член 111: се менува табелата од став 1 и се додава нов член 111-а**

Член 111

Квалитетот на работата на судијата во делот на бројот на преиначени одлуки во однос на вкупниот број на решени предмети во периодот во кој се оценува, се бодува согласно со следнава табела:

Процент на преиначени одлуки во однос на вкупниот број решени предмети	Бодови
До 5%.....	10
Над 5% до 10%.....	8
Над 10% до 15%.....	6
Над 15% до 20%.....	4
Над 20% до 30%	2
Повеќе од 30%	0

Член 111-а

Квалитетот на работата на судијата во делот на професионалното знаење, и постапувањето на судијата по судските предмети; специјализација, постдипломски студии; докторати и друга дополнителна стручна едукација способноста за решавање правни прашања и проблеми; чувањето на угледот и достоинството на судијата и судот, во начинот на водење на постапките, комуникациите со странките, чувањето на независноста, непристрасноста, доверливоста и однесувањето во и надвор од судот; пособноста за усно и писмено изразување; вршењето едукаторски или менторски активности, учество на семинари за професионално усовршување и односот кон соработниците и судската администрација, се бодува на начин што за секој од нив се добиваат по 5 бодови.

Дополнителни критериуми
во врска со вршењето на судиската функција

Член 112

По основ на квалитативните критериуми судијата при оценувањето може да добие дополнително 3 бода за објавени стручни трудови или изработени образовни материјали за потребите на Академијата на судии и јавни обвинители.

Судијата бодовите од ставот 1 на овој член ќе ги добие доколку збирот на бодовите по основ на квантитативни и квалитативни критериуми изнесува најмалку 140 бода.

➤ **Предлог-измена на член 112: се брише став 2**

Дополнителни критериуми
во врска со вршењето на судиската функција

Член 112

По основ на квалитативните критериуми судијата при оценувањето може да добие дополнително 3 бода за објавени стручни трудови или изработени образовни материјали за потребите на Академијата на судии и јавни обвинители.

Образложение:

Членот 112 се однесува на дополнителните критериуми кои се земаат предвид при оценувањето на судијата, а се однесуваат на стручни трудови или изработени едукативни материјали за потребите на Академијата. Не е јасна причината на законодавецот зошто дополнителните критериуми се условени во ставот 2 од овој член. Основот по кој се добиваат овие бодови е различен од основот кој се однесува на квантитативните и квалитативните критериуми и затоа е издвоен како дополнителен критериум. Дотолку повеќе што овие три бода согласно ставот 1 се добиваат вкупно за сите објавени трудови или изготвени едукативни материјали, а не по 3 бода за секој труд/материјал.

Член 113

На судијата на кој при спроведена дисциплинска постапка му е изречена дисциплинска мерка, во периодот за кој се оценува бројот на бодовите утврдени врз основа на критериумите утврдени со овој закон му се намалува за секоја изречена мерка според следнава табела:

Писмена опомена	10 бода
Јавен укор	15 бода
Намалување на плата	30 бода

На судијата во периодот за кој се оценува бројот на бодовите утврдени врз основа на критериумите утврдени со овој закон му се намалуваат за 20 бода, доколку како резултат на неговото постапување е донесена пресуда од страна на Европскиот суд за човекови права со која е утврдена повреда на правото на правично судење согласно со членот 6 од Европската конвенција за човекови права или е донесена одлука на Врховниот суд на Република Македонија со која е утврдена повреда на правото за судење во разумен рок.

На судијата во периодот за кој се оценува, бројот на бодовите утврдени врз основа на критериумите утврдени со овој закон му се намалуваат по 10 бода за секој застарен предмет, доколку до застарувањето дошло како резултат од постапувањето на судијата.

- **Предлог-измена на член 113: се бришат ставовите 1 и 2, ставот 3 се менува и станува став 1**

Член 113

На судијата во периодот за кој се оценува, бројот на бодовите утврдени врз основа на критериумите утврдени со овој закон му се намалуваат по 3 бода за секој застарен предмет, доколку до застарувањето дошло по вина на судијата.

Образложение:

Ставот 2 на овој член е неприфатлив за судиите и може да предизвика доста проблеми во праксата особено од аспект на утврдување на одговорноста на поединечен судија доколку одлуката е донесена во совет. Согласно меѓународните стандарди не може да се бара одговорност на судијата за одлуките кои ги донеле доколку истите биле укинати или преиначени од повисока инстанца.

Во оваа насока е и ставот на компаративната Анализа на изборот, оценувањето, дисциплинските постапки и разрешувањето на судиите, изготвена од Ѓуро Сеса, судија на Врховниот суд на Република Хрватска, кој вели: *"[...] Она што загрижува повеќе е фактот што вкупниот број на бодови може да подлежи на дополнителна проверка и одземање на бодови, доколку судијата донел одлука која Европскиот суд за човекови права ја смета за спротивна на правото на правично судење, како и во случаи кога Врховниот суд одлучи дека судијата го прекршил правото на судење во разумен рок. Ваквиот автоматизам на казнување на судии со одземање на бодовите кои тие ги добиле при оценувањето на нивната работа е неправичен, бидејќи не зема предвид дека пресудите на Европскиот суд на човекови права и/или националните судови имаат за цел да го спроведат начелото дека должност на државата е да го организира својот судски систем на начин кој ќе обезбеди почитување на член 6 од Европската конвенција за човекови права во потполност и целост. Ова начело е сосема спротивно на начелото утврдено во Препораката бр. (2010) 12, Поглавје VII –точка 70,¹³ кое истакнува дека **судиите не треба да бидат лично одговорни за случаите кога нивните одлуки се укинати или преиначени по жалба.** Член 113 од Законот за измени и дополнувања на ЗСС не го зема предвид ова начело. Сосема спротивно, тоа ги прави судиите априори одговорни за повредата на правото на судење во разумно време, без да се земат предвид посебните околности на тој предмет. Секако, во случај да се покрене граѓански спор против некој судија по овој основ, ќе биде тешко или дури невозможно да се утврди исклучива вина на судија-поединец за таква повреда. Текстот на овој член сериозно загрижува во однос на можната повреда на правото на*

¹³ Препорака CM/Rec(2010)12 на Комитетот на министри на земјите-членки за судии: независност, ефикасност и одговорности.

*правично судење на штета на тој судија, кој е страна во тој конкретен случај [...]*¹⁴

Посебни случаи на оценување на работата на судијата

Член 114

Ако работата на судијата е таква што неговите одлуки не подлежат на надзор на повисок суд, односно против истите не се изјавени правни средства, па само поради таа причина не може да биде оценуван по критериумите од членовите 110 и 111 на овој закон, истиот се оценува според критериумот од ставот 2 на овој член, за што може да добие 100 бода.

Советот го оценува работењето на судијата врз основа на непосредно континуирано следење на работата на судијата, неговиот однос спрема работата, почитувањето на приоритетот во решавањето на предметите со кои е задолжен, согласно со извештајот за работата на судијата, односот кон странките, судиите и судските службеници што се утврдува врз основа на евентуално поднесени претставки и поплаки за работењето на судијата, како и други активности (работа во судските совети, менторство и слично).

Бодовите според овој критериум се пресметуваат на начин што секој член на Советот кој учествувал во работата на Советот поединечно ја оценува работата на судијата со бодови до 100 бода по што резултатот од оценувањето во овој случај се утврдува со пресметување на просек, на тој начин што вкупниот број на добиените бодови се дели со бројот на членовите на Советот кои учествувале во работата на Советот и кои го бодувале судијата.

Оцена за работата на судијата

Член 115

Оцената на Советот за работата на судијата може да биде позитивна или негативна.

Член 116

Врз основа на добиениот збир на бодови по сите критериуми за следење и оценување на работата на судиите, Советот ги оценува судиите со следниве оценки:

- 1) позитивна оцена, која се состои од три степени:
 - задоволителна, ако судијата добие од 100 до 140 бода,
 - добра, ако судијата добие од 141 до 180 бода,
 - многу добра, ако судијата добие над 180 бода и
- 2) негативна оценка, доколку судијата добие помалку од 100 бода.

➤ **Предлог-измена на член 116: се менува алинеја 2 од ставот 1 точка 1:**

- 1) позитивна оцена, која се состои од три степени:
 - задоволителна, ако судијата добие од 100 до 140 бода,
 - добра, ако судијата добие **над 140** до 180 бода,
 - многу добра, ако судијата добие над 180 бода и

¹⁴ Стр.33, Анализа на изборот, оценувањето, дисциплинските постапки и разрешувањето на судиите, Ѓуро Сеса, Мисија на ОБСЕ во Скопје, декември 2011

Оценување на претседател на суд
кој презел обврска за судење на предмети

Член 117

Следењето и оценувањето на работата на претседателот на судот кој презел обврска за судење на предмети се врши согласно со одредбите од овој закон кои се однесуваат на критериумите и постапката за следење и оценување на работата на судијата.

Следење и оценување на работата на претседател на суд
како претседател на суд

Член 118

Како основа за пресметување на оцената на работата на претседателот на судот како претседател на суд, се зема збирот на резултатите добиени од квантитативните и квалитативните критериуми согласно со членовите 119 и 121 од овој закон, како и постигнатиот резултат во врска со организацијата на работата на судот определени за оценување на претседателот на судот како претседател на суд согласно со овој закон.

При пресметувањето на оцената на работата на претседателот на судот се зема предвид ефективното време на работа.

Член 119

Квантитативни критериуми за оценување на работата на претседател на суд како претседател на суд претставува збирот на зборовите на ориентациониот број на предмети на судиите во одделенијата на судот поделени со бројот на одделенијата на судот, за што претседателот на судот се бодува како претседател на суд според следнава табела:

Процент на решени предмети во однос на ориентациониот број на предмети	Бодови
Повеќе од 130%	30
Од 111% до 130%.....	25
Од 91% до 110%	15
Од 70% до 90%.....	10
Под 70%	0

➤ **Предлог-измена на член 119: се менува табелата од став 1:**

Квантитативни критериуми за оценување на работата на претседател на суд како претседател на суд претставува збирот на зборовите на ориентациониот број на предмети на судиите во одделенијата на судот поделени со бројот на одделенијата на судот, за што претседателот на судот се бодува како претседател на суд според следнава табела:

Процент на решени предмети во однос на ориентациониот број на предмети	Бодови
Повеќе од 130%	30
Над 110% до 130%.....	25

Над 90% до 110%	15
Над 70% до 90%.....	10
Под 70%	0

Член 120

Претседателот на судот се бодува по основ на квантитативни критериуми за работа на судот во поглед на стари предмети според следнава табела:

Процент на решени стари предмети	Бодови
Повеќе од 90%.....	30
70% -80%	25
65% -70%	15
60% -70%	10
Под 60%	0

➤ **Предлог-измена на член 120: се менува табелата од став 1:**

Претседателот на судот се бодува по основ на квантитативни критериуми за работа на судот во поглед на стари предмети според следнава табела:

Процент на решени стари предмети	Бодови
Повеќе од 90%.....	30
Над 70% до 80%.....	25
Над 65% до 70%	15
Над 60% до 65%	10
Под 60%	0

Квалитативни критериуми за оценување на претседател на суд како претседател на суд

Член 121

Квалитативни критериуми за оценување на претседателот на суд како претседател на суд претставува збир на процентот на укинати предмети на сите судии во сите одделенија на судот, за што претседателот на судот се бодува според следнава табела:

Процент на укинати одлуки со вкупно решени предмети	Бодови
До 20%.....	30
Од 21% до 30%	25
Од 31% до 40%	15
Над 40%	0

➤ **Предлог-измена на член 121: се менува табелата од став 1:**

Квалитативни критериуми за оценување на претседателот на суд како претседател на суд претставува збир на процентот на укинати предмети на

сите судии во сите одделенија на судот, за што претседателот на судот се бодува според следнава табела:

Процент на укинати одлуки со вкупно решени предмети	Бодови
До 20%.....	30
Над 20% до 30%	25
Над 30% до 40%	15
Над 40%	0

Критериуми за оценување на работата на претседателот на судот како претседател на суд за организација на работата на судот

Член 122

При пресметувањето на оцената на работата на претседателот на судот како претседател на суд се земаат предвид резултатите за организирање на работата на судот, навремено и уредно вршење на работите на судот, примената на Судскиот деловник, распоредот на работите во судот, за вршење на определени управни, финансиски, оперативни, манипулативни и помошни работи и задачи, за што претседателот на судот се бодува како претседател на суд според следново:

- ефикасно организирана работа во поглед на функционирање на судот до 30 бода,
- информирање на јавноста за работата на судот до 30 бода,
- примена на информатичка технологија до 20 бода и
- финансиското работење на судот до 20 бода.

Податоците за утврдување на резултатите од ставот 1 на овој член се обезбедуваат од годишниот извештај за работата на судот кој е разгледан на општа седница од страна на Врховниот суд на Република Македонија.

Оцена за работата на претседателот на судот

Член 123

Оцената на Советот за работата на претседателот на судот може да биде позитивна или негативна.

Член 124

Врз основа на добиениот збир на бодови по сите критериуми за следење и оценување на работата на претседателот на судот, Советот го оценува претседателот на судот како претседател на суд со следниве оценки:

- 1) позитивна оцена, која се состои од три степени:
 - задоволителна, ако добие 150 бода,
 - добра, ако добие од 151 до 180 бода и
 - многу добра, над 180 и
- 2) негативна оцена, доколку добие помалку од 150 бода.

- **Предлог-измена на член 124: се менува алинеја 2 од ставот 1 точка 1:**

- 1) позитивна оцена, која се состои од три степени:
- задоволителна, ако добие 150 бода,
 - добра, ако добие **над 150** до 180 бода и
 - многу добра, над 180 и

Член 125

Следењето и оценувањето на работата на судиите и претседателот на судот го врши Советот, по претходно даден предлог од тричлена комисија формирана од редот на членовите на Советот.

Мислење од судот

Член 126

Пред оценувањето на судијата и претседателот на судот од страна на Советот, задолжително се обезбедува мислење од Комисијата составена од претседателот на судот и двајца судии, кои се избираат на седница на судии во судот во кој оценуваниот судија ја извршува судиската функција, имајќи ги предвид критериумите од овој закон.

➤ **Предлог-измена на член 126: се менува став 1:**

Мислење од судот

Член 126

Пред оценувањето на судијата и претседателот на судот од страна на Советот, задолжително се обезбедува мислење **со предлог оцена** од Комисијата составена од претседателот на судот и двајца судии, кои се избираат на седница на судии во судот во кој оценуваниот судија ја извршува судиската функција, имајќи ги предвид критериумите од овој закон.

Образложение:

Законодавецот предвидел дека Судскиот совет ги обезбедува информациите за квалитативното работење на судиите од Комисијата од член 126. Суштината на ваквиот пристап е токму во фактот дека судиите и претседателот од истиот суд најдобро ја познаваат работата на оценуваниот судија. Оттука е сосема логично покрај мислењето, оваа Комисија да дава и предлог оцена чие образложение ќе биде составен дел од самото мислење. Предлог оцената треба да биде еден позитивен насочник за Судскиот совет и сериозно да биде земена предвид, дотолку повеќе што во праксата мислењето на Комисијата преставува повеќе формален елемент.

Член 127

Пред оценувањето на работата на судија -претседател на оддел, се прибавува мислење од комисија составена од претседателот на судот и двајца судии - претседатели на други оддели и отсеци или судии кои се избираат на

седница на судии во судот во кој оценуваниот судија -претседател на оддел ја извршува судиската функција, имајќи ги предвид критериумите од овој закон.

Мислење од повисок суд

Член 128

При оценување на работата на претседателот на судот се бара мислење од претседателот на повисокиот суд, при што покрај критериумите од овој закон, ќе се имаат предвид и следниве податоци:

- неизвршувањето или ненавременото извршување на работите од судската управа,
- влијанието врз независноста на судиите,
- потешко нарушување на односите во судот, кои значително влијаат врз работењето на судот,
- неспроведување на начелото за јавност и транспарентност и односи со јавноста,
- повреда на правилата за распределба на предметите и
- неисполнување на програмата за работа.

При оценувањето на работата на претседателот на судот, ќе се имаат предвид и известувањата од повисоките судови, евентуалните поплаки, како и записниците и заклучоците од извршените контроли од надлежните органи.

➤ **Предлог-измена на член 128: се менува став 1**

Мислење од повисок суд

Член 128

При оценување на работата на претседателот на судот се бара мислење **со предлог оцена** од претседателот на повисокиот суд, при што покрај критериумите од овој закон, ќе се имаат предвид и следниве податоци:

- неизвршувањето или ненавременото извршување на работите од судската управа,
- влијанието врз независноста на судиите,
- потешко нарушување на односите во судот, кои значително влијаат врз работењето на судот,
- неспроведување на начелото за јавност и транспарентност и односи со јавноста,
- повреда на правилата за распределба на предметите и
- неисполнување на програмата за работа.

Образложение:

Причините за ваквата предложена измена се исти како погоре наведените во предлогот за измена на членот 126.

Решение за оценувањето

Член 129

Советот носи решение за оценувањето на работата на судијата и претседателот на судот, кое содржи образложение на причините за оценувањето.

Решението за оценувањето на работата на судијата и претседателот на судот во рок од осум дена се доставува до судијата и претседателот на судот за кој се водела постапка за оценување.

Содржината на решението за оценување на работата на судијата и претседателот на судот е доверлива.

Повторно оценување

Член 130

Доколку судијата и претседателот на судот се незадоволни од оцената што ја добиле, можат да бараат да се спроведе повторно оценување.

Барањето за повторно оценување се доставува до Советот во рок од осум дена од денот на приемот на Решението за оценување на судијата.

Советот е должен во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето за повторно оценување да изврши повторно оценување на работата на судијата и претседателот на судот.

Повторното оценување на работата на судијата и претседателот на судот се врши врз основа на извештај на Комисија составена од три члена на Советот, во која не може да членуваат лицата кои членувале во Комисијата која ја предложила оцената на судијата при првото оценување.

Член 131

Против одлуката за повторното оценување донесена од страна на Советот, судијата и претседателот на судот немаат право на жалба.

- **Предлог-измена на член 131: се менува ставот 1 и по него се додаваат 3 нови става:**

Право на жалба

Член 131

Против одлуката за повторното оценување донесена од страна на Советот, судијата и претседателот на судот имаат право на жалба до Советот за одлучување по жалбите на Судскиот совет, формиран при Врховниот суд на Република Македонија, во рок од осум дена од приемот на решението.

Советот за одлучување по жалба е составен од девет члена од кои двајца судии на Врховниот суд на Република Македонија, еден од Вишиот управен суд четворица судии од апелационите судови и двајца судии од судот од кој е оценуваниот судија.

Претседателот на Врховниот суд на Република Македонија не може да биде член Советот од ставот 1 на овој член.

Советот за одлучување по жалба може да ја потврди или укине одлуката на Советот за повторното оценување.

Образложение:

Правото на жалба пред независен орган е уставно загарантирано начело. Законодавецот ја предвидел ваквата можност против решението на Судскиот совет за разрешување на судија односно за изречена дисциплинска мерка, но не и при постапката за оцена на работата на судиите. Сегашната постапка за оценување има одредени недоречености во однос на остварување на правото на судијата да поднесе жалба до независно тело.

Имено, Законот предвидува повторно оценување кое го спроведува истиот орган (Судскиот совет) кој го донел и првото решение за оцена на судијата. Повторното оценување се спроведува доколку судијата е незадоволен од оцената што ја добил. Промената на членовите на комисијата која првично ја донела оценката, како и донесување на одлуката при повторно оценување од страна на Судскиот совет на седница со мнозинство гласови од вкупниот број членови, не претставува доволна гаранција за оставрување на правото за жалба пред независен орган. Оценувањето, меѓу другото има за цел да ја јакне личната мотивација на судиите како и да обезбеди нивен натамошен професионален развој врз основа на нивните лични и професионални способности без какво било влијание. Кога за “полесни“ дисциплински повреди е предвидена можноста за жалба пред тело кое е составено од судии на Врховниот суд, апелационите судови и судот од кој е судијата против кој е водена постапката, сосема е неоправдано ваква можност да не постои при постапката за оценување на судиите.

Во оваа насока се и неколку забелешки од компаративната Анализа на изборот, оценувањето, дисциплинските постапки и разрешувањето на судиите, изготвена од Ѓуро Сеса, судија на Врховниот суд на Република Хрватска, која вели: *“[...] Позитивните оценки се утврдуваат со одреден број на бодови. Од тој аспект, не е јасно дали судиите имаат право да побараат повторно оценување единствено во однос на нивната добиена оценка, или можат да поднесат жалба по основ на добиените бодови [...] [...] Судијата треба да има право да поднесе жалба до независно тело. Тоа не е случај со постојниот национален систем каде исто тело постапува и по решенијата за оценување и по повторното оценување - кое не подлежи на жалба - што е спротивно на начелото на правото на судијата да поднесе жалба до независно тело. [...]“*

На крајот во однос на прашањето за оцена на работата на судиите во Анализата како заклучок се наведува дека *“[...] анализата на националното релевантно законодавство укажува дека оценувањето на работата на судиите е исклучиво засновано на статистички податоци и не остава простор да се земат предвид сите околности, кои би можеле да играат важна улога во работата на судијата. Системот треба одново да се разгледа за да ја земе предвид и да се заснова на претпоставката дека автоматизмот не води нужно кон објективност. [...]“¹⁵*

¹⁵ Стр.34, Анализа на изборот, оценувањето, дисциплинските постапки и разрешувањето на судиите, Ѓуро Сеса, Мисија на ОБСЕ во Скопје, декември 2011